

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az országos m. gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest (Köztelek),
Üllői-út 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Országos sörárpavásárok.

I.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület f. év október hó 1-től 15-éig Budapesten a Köztelek palota helyiségeiben országos sörárpa-kiállítást és ezzel kapcsolatban sörárpavásárt is rendez, mely utóbbi már augusztus hó 20-án nyílik meg s tart október hó 10-ig.

A kiállításra beküldendő árpaminta mennyisége 5 kg. Árpaminták a kiállításra augusztus hó 1-20-áig küldhetők; későbbben érkező mintákat a rendezőség el nem fogad.

Figyelmeztetjük a t. gazdatársakat, hogy a rendezőség csakis az esetben vesz fel a kiállításra árpamintákat, ha azok az általa szétküldendő bejelentési iverk kíséretében küldetnek be.

A kiállítás és vásár tervezete s bejelentő iverk e hó végén küldetik szét az ismertebb sörárpatermelő gazdáknak címére.

II.

Az OMGE., ugyis mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének központja a Borsod és Pozsony vármegyei gazd. egyesületekkel, a miskolci és pozsonyi ipar- és kereskedelmi kamarával és a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetével, — függetlenül a Budapesten rendezendő sörárpa-kiállítás és vásártól — 1898 évi augusztus havában Pozsonyban és Miskolcon országos sörárpavásárokat rendez.

A vásárok a következő napokon tartanak meg: Miskolcon augusztus hó 25-én, d. e. 9—d. u. 1 óráig, Pozsonyban augusztus hó 28-án, d. e. 10—d. u. 2 óráig.

E vásárok valamelyikén résztvenni óhajtó eladó, az illető gazdasági egyesület (pozsonyi vagy borsodi) titkári hivatalába eladó sörárpájából faj és minőségként 5 kg. mintát tartozik legkésőbb augusztus hó 22-ig beküldeni.

A vásár teljesen szabad. Árúját tetszése szerint kiki maga, vagy bármely megbízottja által eladhatja, mint hivatalos közvetítő azonban a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete szerepel.

A vásárok iránt érdeklődőknek részletes tájékoztatást nyújt és bejelentési iverket küld, ugy a pozsonymegyei, mint a borsodvármegyei gazd. egyesület titkári hivatala.

A rendező bizottság.

Torontálmegyei gazdasági egyesület emlékirata.

A „Köztelek” egyik nemrég számban röviden már megemlékeztünk arról, hogy a Torontálmegyei gazdasági egyesület beható tanácskozásokat folytatott a mezőgazdasági munkások mozgalmának ellensúlyozására alkalmas módozatok felől. Ezen tanácskozásoknak az eredménye azon emlékirat, amelyet a Torontálmegyei gazdasági egyesület a miniszterelnök útján az ösztöminiszteriumhoz intézett. A Torontálmegyei gazdasági egyesület emlékirata megérdemli azt, hogy arról a magyar gazdaközönség a legszélesebb körben tudomást szerezzen. Ez az emlékirat nemcsak azért jelentős, mert az ország legtermékenyebb vidéke egyik legnagyobb vármegyéjének nézetét tolmácsolja és mert a Torontálmegyei gazdasági egyesület élén álló vezérférfiak az ország legnagyobb és legtekintélyesebb birtokosai közé tartoznak, hanem különösen azért, mert a Torontálmegyei gazdasági egyesület széles látókörrrel tülemkedik a kérdés szűk keretein és a mezőgazdasági munkás-kérdés alapos megoldását csakis a mezőgazdasági általános válság megszüntetésével véli teljesíthetni és ezért emlékiratában tulajdonképp a mezőgazdasági válságot enyhítő rendszabályoknak kormányzati és törvényhozási uton való megalkotását sürgeti, melynek megtör-

ténte önként vonja a mezőgazdasági munkások jobb helyzetét maga után.

El kell ismernünk, hogy a Torontálmegyei gazdasági egyesület a leghelyesebb megoldásra nemcsak reámutat, hanem sok tekintetben különösen a szövetkezetek kezdeményezésével gyakorlatilag közre is működik. Éppen ezért kétszeres súlylyal kell, hogy bírjon véleménye egy tevékeny és hivatása magaslatán álló egyesületnek, amely egyszermind példát ad arra is, hogy az őszinte véleménynyilvánítás ezen a téren amily szükséges, éppúgy kell, hogy minden részről tiszteletben és elismerésben részesüljön.

Az emlékirat szép megokolásával együtt szószerint a következő:

Bár jól tudjuk, hogy Nagyméltóságod a mult évben kitört és a folyó évben fokozódott agrárszociális, igazabban kommunisztikus mozgalmakat szülő bajok orvoslását kormányzata czéljául kitűzte és bizunk abban, hogy a kívánatos intézkedéseket megteszi, törvényhozásunknak a megfelelő törvényjavaslatokat előterjeszti, mégis elengedhetlen honpolgári kötelességünknek ismerjük Nagyméltóságod előtt felsorolni azon eszközöket, melyekkel nézetünk szerint a jelzett czél megvalósítása elérhető lenne.

Midőn ezt tesszük, azon erős meggyőződésből indulunk ki, hogy habár az észlelt kommunisztikus törekvések előidézésében nagy része van a bel- és külföldi izgatók sok évi aknamunkájának, azok végső sorban mégis azon kedvezőtlen súlyos helyzetnek következményei, mely mezőgazdaságunkra közel két évtized óta annyira sorvasztólag hat és immár válságossá vált! Mezőgazdaságunknak eltagadhatlan válságos helyzetének súlyát fokozottabb mérvben szenved meg a munkásosztály és a kisebb gazdasági munkával foglalkozó földbirtokosok tömege, mert keresménye érezhetőleg apadt a munkaadó földbirtokos osztály jövedelmének csökkenésével és terheinek emelkedésével.

A cséplési idényre úgy **bel- mint külföldi szenekre**

igen kedvező ajánlatokkal készséggel szolgál

a **MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE**

Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. sz.

Mai számunk 20 oldal.

Ez okból természetes tünetnek kellett tekintenünk, hogy a majdnem elviselhetlenül kedvezőtlen gazdasági helyzet munkásosztályunkat gazdasági bajai orvoslásának keresésére ösztönözte.

Addig míg a munkásosztály jogosult törekvésében a fennálló állami és társadalmi rendet nem veszélyeztette, tűrni véltük mindama bajokat és hátrányokat, melyekkel mezőgazdaságunk évek óta küzd, most azonban, midőn attól lehet tartani, hogy a jelzett törekvés a megengedett határokon túlsap, nem hallgathatjuk el azon dolgokat, melyek mezőgazdaságunk válságát és abból folyólag az említett kommunisztikus törekvéseket előidéztek és ama intézkedéseket, melyek annak, illetve azok megszüntetése érdekében fogantatosítandók lennének.

Mielőtt ezek után kérelmeink előterjesztésére áttérnénk, nem mulaszthatjuk el kijelenteni, miszerint bizunk abban, hogy a munkaadók és mezőgazdasági munkások jogviszonyainak szabályozásáról szóló törvény helyes és lelkiismeretes végrehajtásával a munkaadók jogos érdekeinek megóvása mellett, azon visszasságok meg fognak szünni, melyeket a multban a mezei munkások sérelmekként panaszhaltak, hogy idővel a munkásosztálynak az említett törvénnyel szemben mutatkozó ellen-szerve elenyészik és az belátja, miszerint a törvény meghozatala következtében keresetképessége erősödött, anyagi helyzete javult.

A bekezdésileg említett bajok azonban, mint azt Nagyméltóságod is több ízben hangoztatta, az említett törvény végrehajtásával megszűnni nem fognak, azok még számos más törvény meghozatalát fogják szükségessé tenni és azért áttérünk felterjesztésünk lényegére.

I. Tapasztalatunk szerint az évek óta érzett mezőgazdasági válságot egyenlően érzi a nagybirtokos, a közép- és kisbirtokos, valamint a földmives munkásosztály, habár az egyik, vagy másik ellenállási ereje nagyobb, vagy szívósabb és azért első sorban arra kell törekedni, hogy azon helyzet megszüntessék, vagy javítsák, mely alajt összes mezőgazdaságunk szenved.

Ebből kiindulva első sorban a mezőgazdasági nyeresztermények *tengerentúli versenyét* kell felemlitenünk, mely az európai gabonapiacokon főleg a magyar búzát szoritotta ki és alkalkivitelünket majdnem tönkretette.

Az említett verseny hatása alatt velünk együtt szenvedvén a középeurópai államok mezőgazdasága is, azon nehézségeket, melyek egy azok között tervezett vámközösség létrehozását nehezítik, nem tartjuk elháríthatlanoknak, és azért mindenekelőtt arra kérjük Nagyméltóságodat, hogy az említett verseny elleni védekezésre irányuló nemzetközi mozgalmakat pártolni, azoknak egy európai kongresszus által leendő tárgyalására az érdekelt államoknál az indítványt megtenni kegyeskedjék.

Másodszorban mint mezőgazdaságunkra káros állapotot az Ausztriával eddig fentartott *vámközösséget* kell felemlitenünk, mert az nagyobb előnyöket biztosított a kifejlett iparral bíró Ausztriának, mint országunknak.

Ez okból arra kérjük Nagyméltóságodat, miszerint a folyamathatban levő kiegyezési tárgyalások során mezőgazdaságunk érdekeit érvényesítse és nevezetesen odahatni méltóztatás, hogy a külföldi államokkal annak idején megújítandó kereskedelmi szerződések által *nyers terményeinknek állandó piac és kivitel biztosítsassék, a román és szerb buza, állati termékek, valamint élő állatok behozatala csakis védvámok és szigorú állategészségügyi óvintézkedések mellett engedtsék meg.*

Teljes mérvben ismervén azon politikai és közgazdasági érdekeket, melyek az Ausztriával fennálló vámközösségnek fenntartását mindkét országra nézve annyira kívánatosnak teszik, és nem zárkozhatván el attól, hogy mezőgazdasági terményeink, állataink kivitele tekintetében első sorban az osztrák tartományokra vagyunk utalva, nem késhefünk annak kijelentésével, hogy említett érdekeink megóvását

a vámközösség fentartása mellett kívánánk elérni.

De nem késünk azt sem nyilvánítani, hogy ha jogos kívánságunk teljesítése a vámközösség mellett megvalósítható nem lenne, úgy az annak megszüntetését előreláthatólag követő és különösen földbirtokos osztályunkat érintő rázkódtatások daczára is a külön vámterület felállítását kell óhajtanunk, mert a válságcsak átmeneti lesz és az osztrák ipar versenyétől megszabadult iparunk bekövetkezendő gyorsabb fejlődése terményfölöslegünket évről-évre apasztani fogja, az orosz és román búzával való versenyből származó veszteség állami háztartásunk növekedő vámjövedelmeiből fedezhető lesz.

II. Általános érdekünk ismertük továbbá fel a *mezőgazdasági hitel fejlesztésének* fontos kérdését, mert jelenleg sem a nagy- és közép-birtokosok, sem a kisbirtokosok, illetve a keresményükből élő kisiparosok és gazdasági munkások részéről jogosan igényelhető személyi hitel a kívánatos módon és mérvben kielégítést nem talál.

A nagy- és közép-birtokosok érdekében kívánatosnak találunk, ha a jegybankkal kötendő egyezés kötése alkalmával biztosíttatnék az, hogy a gazdák, amennyiben hitelt érdemelnek, a kereskedők és iparosokhoz képest megfelelő személyi hitelben részesíttessenek.

A kisebb gazdák, iparosok és munkások hiteligenyit a gazdasági és ipari szövetkezetekről szóló törvény alapján alakuló országos központi szövetkezet és az annak kötelékébe lépő községi szövetkezetek lesznek hivatva kielégíteni.

Nem kételkedünk, hogy az említett törvény végrehajtása következtében a községi szövetkezetek száma szaporodni fog, bár meggyőződésünk szerint azok alakulásának előmozdítása, működésének hatványozása és sikeresebb ellenőrzése céljából, sőt anyagi támogatása érdekében is szerfölött kívánatos lett volna vidéki, illetve megyei központi hitelszövetkezetek alakulásának lehetővé tétele, azon aggodalmunkat azonban nem hallgathatjuk el, hogy az országos központi szövetkezet részére megszavazott állami segély már a legközelebbi jövőben elégtelen lesz és szövetkezetünk fejlődése megakad, ha törvényhozásunk a szükséges állami támogatás nagyobb mérvű fokozásáról mielőbb nem gondoskodik.

A községi szövetkezetek ugyanis csak az esetben fognak a kívánatos mérvben szaporodni és az alapításukhoz fűzött cél csak akkor fog megvalósulni, ha egyrészt előpénzzel rendelkeznek hitelképes tagjaiknak nagy kamatu adósságaik konvertálására olesó kölcsönt engedélyezni, másrészt elégséges hiteltelben részesíthetik azokat, kik hitelképességük daczára eddig csak falujuk titkos uszorasától kaptak pénzt.

Ha a községi szövetkezetek erre képesek nem lesznek, akkor csak szórványosan fognak olyanok alakulni, sőt attól lehet tartani, hogy a fennálló szövetkezetek részvénytársasággá fognak átalakulni, mert az által visszlezámitolási hitelük jobb kielégítését remélik elérni. Ettől annál inkább félünk, mert — sajnos, de igaz — köznépünk szövetkezetek alakítására kevés hajlammal bír, birtokos osztályunk tagjai pedig szövetkezetek alapítása és igazgatásának elvállalásától idegenkednek.

Az előadottak alapján első sorban arra kérjük Nagyméltóságodat, miszerint a gazdasági és ipari szövetkezetek *kielégítőbb anyagi támogatásáról* gondoskodni, másodszorban odahatni kegyeskedjék, hogy az országos központi szövetkezeti bank által felállítandó vidéki képviselősek oly módon szerveztessenek, hogy azok a helyenként eddig eredménnyel működött vidéki központi szövetkezeteket pótolják, a törvényhatóságokban levő erkölcsi és anyagi tőkék gyűjtésére alkalmasak legyenek.

Nagy súlyt fektetünk előterjesztett kérelmünk teljesítésére, mert a községi szövetke-

zeteknek kellő módon való segélyezése és pedig minél gyorsabb segélyezése által egy néposztálynak elviselhetővé tétetnének azon terhek, melyek sulya alatt roskadozik, a kommunisztikus gazdasági elvek befogadására fogékonyvá tétetett.

E cél előmozdítása mellett számba sem jöhet az állami segély emelésével járó áldozat és pedig annál kevésbé, mert a lábraállított gazdák adóképességének emeléséből származó haszon bizonyára kiegyenlitené az esetleges veszteséget.

III. Harmadsorban ugyan, de mint egy főbajunkat kell felemlitenünk azt, hogy azon *sulyos közterhek, melyek a földbirtok által viselendők, immár elodázhatlanná teszik a földadó leszállítását*, mert minél tovább fog az még elhuzódni, annál több lesz a tönk szélén álló birtokosok száma, annál jobban süyed földjeink értéke.

A földadó leszállítását már mezőgazdasági viszonyainknak, a földadókataszter megállapítása ideje óta bekövetkezett nagymérvű átalakítása szükségessé teszi, 1875. év óta ugyanis nemcsak a gabonáarak estek több mint 30 százalékkal, hanem a termelési költségek is szaporodtak, ennek következtében évről-évre sulyosabbá vált a földbirtokra kivetett teher. Ez eredményezte, hogy több külföldi állam előbb védvámokkal iparkodott földbirtokosai helyzetén javítani, majd a földadó leszállítását határozta el.

Hazánkban a jelzett kedvezőtlen viszonyok a földesgazdákat sokkal érezhetőbben érintették, mint bárhol egyebütt, mert a termelési eredmények fokozására szükséges tőkékkel nem rendelkezünk, gazdaságaink tulnyomó része külterjes és gazdáink rendszerint csak földmiveléssel foglalkoznak.

Egy katasztrális hold megmivelési költsége 35—40 frta rugván, 7 mm. gabona átlagos terméjével mellett alig maradt fenn néhány forint haszon, illetve földjradék, melyből a földadó, ármentesítési költséget fizetni, egyéb közterhet viselni kell.

Ilyen körülmények között csak a jövőben való reménykedés birt bennünket arra, hogy a földbirtok aránytalan és a helyes állami gazdalkodás elveivel össze nem egyeztethető megadóztatása miatt fel nem szólalunk.

Az utóbbi években azonban mindjobban meggyőződünk a földadó nagyságának elviselhetetlen, a birtokos adófizetői képességét megtámadó voltáról és azért tiszteletteljesen bár, de határozottan kérjük Nagyméltóságodat, hogy az adóreform mielőbbi előterjesztését hathatósan sürgesse, és annak tárgyalása során a földadó kulcsának érezhető leszállítását kieszközölje. A földadó mostani magasságában nyilvánvalóan igazságtalan és az egyenlő teherviselés elvének meg nem felel, mert a földbirtok jövedelme sokkal nagyobb, egy helyes adópolitika által nem igazolható százalékkal van megterhelve, mint más adóalapok.

És a nagyobb megadóztatás sulyát annál jobban érzi a földbirtokos, mert más közterhekkal is meg van róva, melyek a tőkét, a keresetet nem érintik.

A földadó leszállításán kívül, az állami és társadalmi rendre veszélyes, a kominisztikus mozgalmak elhárítása érdekében kívánatosnak ismertük fel az utadominimum, a párbér, a hadmentességi díj 3 alsó díjtételének eltörlését, az adómentes létminimum megállapítását, az ingó tőkének az eddiginél fokozottabb megadóztatását, adóbehajtási rendszerüknek a mezőgazdák fizetőképessége idejének számbavehető megváltoztatását.

Jól tudjuk, hogy állami háztartásunk terhei állami létünk fejlesztésével növekednek és mégis szívósan kell kérelmünkhöz ragaszkodnunk, mert mint említettük, a földadó terhe elviselhetlenné vált, az említett kisebb közterhek a szegényebb sorsokra érezhetően nehezdednek és mert bizunk abban, hogy a

pénzt
litett
séből
megfe

hatju
nos
igény
leszá
hozha
sitott
és a
nem
azt is
szágo
igazs
azt, h
szabá
letek
költsé

kérjü
adók
az a
melle
illuzió
nagy
A köz
tükne
tartás
lenné
de gy
annál
mert
adás

ségi p
szapo

főleg
számo
heli a
célju
és így
gekre

érzett
szomo
laha a
terüle
és pec
munk

tásnál
bizony
sulya
fizető
követ

misze
méré
terhé
ségek
lyek
megh
XXII
a köz
pótlá
áll jö
letük
mérs

könn
kébe
rint
pont
a ke
az a
sok
keze
a kö
birt
igaz
gilag
adó
póta

pénzügyi kormányzatnak sikerülni fog az említett adók leszállításából, illetve megszüntetéséből származó jövedelemhiányt más adóalapok megfelelőbb kihasználása által pótolni.

Fenti kérelmünk kapcsán nem mulasztjuk el megjegyezni, hogy a földadó általános reambulációjának czélbavett elrendelése igénytelen nézetünk szerint a földadó érezhető leszállításának megtagadására indokul fel nem hozható, mert az csak a helytelenül fogantatott becslési eljárás kiigazítását fogja képezni és a magában véve terhes földadókulesot meg nem változtatná. E helyen kell kérelmeznünk azt is, hogy a visszabályozási társulatok országos alapon rendeztessenek, mert az osztó igazsággal nem tartjuk megegyeztethetőnek azt, hogy az ország déli vidékén alakult visszabályozási társulatok, a fennebb fekvő területek előnyére mindinkább fokozódó vízvédelmi költségekkel terheltesse.

IV. A földadó leszállításán kívül arra is kérjük Nagyméltóságodat, hogy a községi pótdadók mérséklésére is kihatni kegyeskedjék, mert az állami közigazgatás fennálló rendszere mellett azok által az egyenlő közteherviselés illuziórússá vált és a magában véve véve már nagy földadók terhe nagymérvben fokoztatik. A községi pótdadók ugyanis, melyek természetüknél fogva helyesen csak a községek háztartásával kapcsolatos költségek fedezésére lennének kivethetők, legtöbbször megközelítik, de gyakorta túlhaladják az állami adókat, mi annál súlyosabban nehezedik a földbirtokra, mert emelkedése határolva nincs, mint fixkiadás számba nem vehető.

Vannak községeink, melyekben a községi pótdadó az állami adó 150%-ára is felszaporodott.

A községi pótdadók tapasztalatunk szerint főleg azért váltak oly terhessé, mert az állam számos oly kiadás és költség viselésével terheli a községeket, melyeket természetüknél, czéljuknál fogva az államnak kellene fedezni és így saját köteleességét jogtalanul a községekre hárítja.

A magas földadó mellett hatványozottan érzett községi pótdadók nagyságának kell azon szomorú jelenséget tulajdonítanunk, hogy valaha az ország Kánaánjának tartott vármegyénk területén folyton szaporodnak a kivándorlók és pedig megdöbbentő módon a szorgalmas, munkás földmivelők sorában is.

A felhozott körülmények minden számításnál, adópolitikai érvelésnél meggyőzőbben bizonyítják, hogy a földbirtokot terhelő adók súlya elviselhetlen, azok leszállítását az adófizetők adóképeségének megővése sürgetően követeli.

Kérjük tehát Nagyméltóságodat odahatni, miszerint a községi pótdadók szabályozása és mérséklése czéljából az állami költségvetés terhére rovandó költségek viselése alól a községek felmentessenek és azon kiadások, melyekre községi pótdadó kivethető, szigorúan meghatározotassanak, továbbá, hogy az 1896: XXII. t.-cz. 132. szakaszában foglalt szabály a községekre is kiterjesztessék és pedig oly pótlással, miszerint a községeknél jogukban áll jövedelmek szaporítása czéljából a területükön létrejött adásvételek, örökösödések után mérsékelt átiratási illetéket szedni.

Folytatólag a községi pótdadók terhének könnyítése, az egyenlő közteherviselés érdekében arra is kérjük Nagyméltóságodat, miszerint az 1896. évi XXII. t.-cz. 130. szakasz 5-ik pontjának oly értelmű megváltoztatása végett a kellő lépéseket megtenni kegyeskedjék, hogy az abban említett kedvezményre csak havasok és a rendszeres gazdasági terv szerint kezelt erdőestek birtokosai tarthatnak igényt, a községhez közigazgatásilag csatolt puszták birtokosai pedig nem, mert nézetünk szerint igazságtalan dolog az, hogy a mezőgazdaságilag mívelhető önálló pusztai birtokok állami adója után csak fele részben legyen a községi pótdadó kivethető, a nem hasontermesztű nagy-

birtokokra pedig egészben, noha az illető birtokosok egyenlően részesülnek a községi igazgatás hasznaiban.

A havasok és erdei földekből álló önálló pusztákra nézve a szóbanforgó adókedvezményt fentarthatónak véljük, mert azok az illető községektől rendszerint oly távol vannak, hogy birtokosaik a község által tartott intézményeknek alig veszik hasznát.

V. Az ország egyes túlnépesedett vidékein észlelt szociális mozgalmak megszüntetése, igazabban helyesebb irányítása érdekében kívánatosnak tartanánk továbbá azt, ha arra alkalmas földeken a telepitések az eddigénél nagyobb mérvben folytattatnának.

Mint hogy azonban a telepitések tapasztalatunk szerint csak akkor járnak közgazdasági haszonnal, ha a dolog természete szerint szegényebb sorsú telepesnek a megélhetés, telepének berendezése lehetővé tétetik azzal, hogy letelepítése után legalább három évig minden váltság fizetése alól felmentetik és elég nagy birtokra telepítetik: ez oknál fogva a telepitésekről szóló törvény megváltoztatását szükségesnek tartjuk.

Nagyobb mérvű és helyesen eszközölt telepitésekkel elérhető lenne az, hogy a túlnépesedett községekből fölös számban jelentkezének telepedésre olyanok is, kik némi vagyonnal bírnak és ez okból az idegen helyen való letelepítésre alkalmasabbak, mert készséggel válnának meg kis birtokuktól a reményben, hogy munkájukkal, szorgalmukkal többet szerezhetnek.

Az ily némi vagyonnal bírók eltávazása is javítana az illető község gazdasági viszonyain, mert apasztaná a munkát keresők számát.

És itt nem habozunk annak kifejezést adni, hogy a telepitésekkel elérhető társadalmi és közgazdasági előnyökön kívül állampolitikai érdekeink is előmozdíthatók lennének ha újonnan telepített községek telepítésekor az Alföld és Erdély magyarságának összekötése szemelőtt tartatnék.

A fennebb említett mozgalmakra való tekintetből szükségesnek tartjuk továbbá azt, hogy mezőgazdasággal foglalkozó népünk előnyére újabb kereseti források nyitassanak, vagyis az a téli hónapokon át is lehetőleg állandó keresetet találjon.

Ez egyrészt mezőgazdasági rendszerünk belterjesebbé való tételével, másrészt iparunk és különösen háziiparunknak az eddiginél fokozottabb mérvben való fejlesztésével érhető el.

Birtokosaink túlnyomó része azonban mindaddig, míg jelenlegi kedvezőtlen gazdasági helyzete jobbra nem fordul, földjei belterjesebb miveltetésére képtelen és azért itt is utalnunk kell arra, hogy a földbirtokosra nehezedő terhek könnyítése a munkásosztály előnyére is szolgálna.

Az ipar fejlesztése tekintetében kívánatosnak tartanánk, ha a mezőgazdasági nyereségek feldolgozására épült gyárak, gazdasági szeszüzdek a lehető legnagyobb kedvezményekben részesíthetők, a házi ipar meghonosítása pedig az állam által hozott áldozatokkal is elősegíthetnek.

VI. Folytatólag arra kérjük Nagyméltóságodat, hogy a mezőgazdasági terménytözsde mielőbbi reformját hathatósan szorgalmazni kegyeskedjék, mert megbecsülhetlenek azon veszteségek, melyek abból reánk származnak.

Egyike ez a legégetőbb kérdéseknek, mely az államkormányok által közös elvek szerint a mezőgazdaság, gabonakereskedelem és azzal összefüggő iparok érdekében mielőbb megoldandó lenne, mert a terményáraknak bekövetkezett nagymérvű hanyatlása, — a jelenlegi magas gabonaárak csak ideiglenes jellegűek lévén, — első sorban és leginkább az említett tözsdei játékoknak elmaradhatlan következménye.

A határidőre való vásárlás alapja házard-

játék és ebben rejlik a közgazdaságra annyira káros hatása, mely az ugynevezett fedezeti vásárlások által nem háríthatik el.

Tartózkodván a papiros-buzával üzöt üzérkedésnek közgazdaságilag káros hatását bővebben kimutatni, arra kérjük Nagyméltóságodat, hogy a blankó határidőüzlet eltiltására hatni kegyeskedjék.

Reformáltassék a gabona határidőüzlet oly módon, hogy csak azon kötések legyenek érvényesek, melyek kész gabonával való rendelkezési jogon alapulnak — és melyeknek ily minősége kétségtelen módon beigazoltatik.

A gabonaárak természetes fejlődésének biztosítása érdekében kívánatos lenne továbbá az is, hogy közraktárak, szövetkezeti magtárak szaporításával a mezőgazdák azon helyzetbe hozassanak, terményeiket mindaddig megtartani, míg azok ára a kereslet és kínalat aránya alapján meg nem alakult.

Csak ez esetben befolyásolhatná a mezőgazdaság terményei árának saját előnyére való alakulását.

A gabona-határidőüzlet szabályozása a gabonakereskedelem javára is szolgálna, mely a szóbanforgó tözsdei játékok gyakorlatba vétele és elfajulása óta csak tengődik és pedig nemcsak a vidéken, hanem a fővárosban is.

A legnagyobb előny származna pedig a kisgazdáknak, mert a reájuk nézve még normális időkben is hátrányos gabonaelvásárlások megszűnnének, vagy egészségesebb alapokon fejlődének.

Hogy ezek, t. i. a gabonaelvásárlások mily károsak földmivelő népünkre, az különösen az elmúlt év folyamában tünt ki, midőn rövid idő alatt az aratás előtt megvet gabona ára több forinttal szökkent fel és ennek következtében egyesek az eladott gabona árát megközelítő árkülönbözeteket tartoztak kiegyenlíteni.

Vármegyénk területén száz és száz család vagyoni helyzete rendült meg a szóbanforgó gabonaelvásárlások következtében és épp ez oknál fogva kívánatosnak tartanánk, ha addig is, míg a községi hitel-, fogyasztási és értékesítési szövetkezetek a gabonaelvásárlásokat, illetve előadásokat nélkülözhetővé teszik, utóbbiak a földbirtok és kereskedelem érdekeit egyenlően kielégítő módon szabályoztatnának, illetve korlátoztatnának.

Ezzel kapcsolatosan fel kell említenünk azt is, hogy tudomásunk szerint némely helyen a gabonaelvásárlásokkal foglalkozó falusi üzerek a gabonáját eladó paraszttól bizonyos munkák teljesítményét, napszámok ledolgozását követelik. Ez világos uzsora lévén, tiszteletteljesen kérjük Nagyméltóságodat, miszerint annak előzetes elhárításáról, illetve utólagos megbüntetéséről megfelelő módon gondoskodni méltóztatassék.

VII. A II. pont alatt kifejtettek kapcsán nem hallgathatjuk el azon nézetünket sem, hogy a szövetkezetek által lehet legbiztosabban és leghathatósabban ellensúlyozni az agrár-szociálizmusnak a jelen társadalmi renddel, a magántulajdon fogalmával össze nem egyeztethető törekvéseit és pedig egyrészt azon okból, mert a takarékoság kölcsönös segély és felelősség erkölcsi alapján szervezett szövetkezetek tagjai állam- és társadalomellenes célok kiküzdésére meg nem nyerhetők, másrészt, mert azok segélyével lehet legterjedtebben a a komunistikus izgató sajtótermékek ellensúlyozására kiadott sajtótermékeket a nép között terjeszteni.

Nézetünk szerint ugyanis erre a gazdasági egyesületeket felhasználni nem lehet, mert a nép széles rétegével összeköttetésben nem állanak.

A szövetkezetek ellenben igenis alkalmasak lennének az említett sajtótermékek terjesztésére, mert a népből keletkeznek, és ha egy-egy község összes lakosságát nem is karolják fel, tagjai azokkal folytonos érintkezésben vannak.

Epp azért kérjük Nagyságodat, miszerint lehetővé tenni kegyeskedjék azt, hogy az ország egyes vidékein alakult és jövőben előreláthatólag alakuló nagyobb hitelszövetkezetek állami támogatás mellett népies nyelven írt s időközönként megjelenő szakközlönyök kiadásával és az egyes hitelszövetkezetek tagjainak leendő kiosztása által a földnépünket félrevezető újságok izgatásait ellensúlyozhassák.

Az említett sajtótermékek hatásának fenjeltett módon való ellensúlyozására annál nagyobb súlyt fektetünk, mert a mindennapi tapasztalat arról győz meg, hogy a fennálló társadalmi rendet veszélyeztető izgató komunistikus sajtó termékei, a tett kormányintézkedések dacára népünk között terjesztetnek, és így a sajtó után való izgatásokat ezéravezőtöbb, az izgató cikkek kinyomását gátló kivételes intézkedésekkel lehetne csak elfojtani.

VIII. Folytatólag tiszteletteljesen kérjük Nagyméltóságodat arra, hogy a *eselédttörvény terbe vett módosítására vonatkozó törvényjavaslat* mielőbbi előterjesztését sürgesse, mert a mezőgazdasági eselédtek lakhatási, egészségügyi viszonyainak szabályozása is kihatna a munkásmozgalmak csillapítására. Ugyanezen szempontból kívánatosnak tartanánk, ha a mezei munkások a baleset, betegség és akkor folyón beálló munkaképtelenség esetére biztosítottának, bár elismerjük, hogy e kérdések helyes megoldása a mezei munkások nagy száma, folytonos változása, a mezei munka ideiglenes természetével nem kis nehézséggel jár és a munkások megterhelése nélkül egyedül a munkaadók terhére meg nem oldható.

Kívánatosnak tartanánk továbbá azt is, hogy a gyárpar által veszélyeztetett kisipar fenntartása, fejlesztése céljából az érdekeltek által kérelmezett intézkedések mielőbb megtéssenek, mert a kisipar hanyatlása is fokozta gazdasági bajainkat és a földosztást hangoztató munkások nem kis részét a tönkrement iparosok képezik.

Népünk munkásosztálya sorsának javítása, illetőleg mezőgazdaságunk, háziiparunk fejlesztése céljából szükségesnek tartanánk továbbá azt, hogy a népiskolákban a mezei és kerti gazdaság elemeinek ismertetésére, a kézi iparok, gyékény-, szalmafonás és más, földmivelőink által a mezei munkák szünetelése közben üzhető mesterségek elsajátítására nagyobb gond fordítottatnék, a puszta és földmives-iskolák az eddiginél nagyobb mérvben szaporíttassanak, oly helyeken, hol új szőlőket ültetnek, szőlőszeti tanfolyamok tartassanak, mert egyes vidéki központokon tartott tanfolyamok által a kitűzött cél eléggé el nem érhető, végre egyes kisebb birtokosoknak mintagazdaságok berendezésére, fenntartására mód nyujtassék, miután főleg a saját szemmel látott tények hatnak oktatólag.

IX. Köznépünk gazdasági jólétének emelése, keresetképességének biztosítása érdekében kívánatos lenne továbbá a *telekkönyvi betétek szerkesztéséről szóló 1886. évi XXIX. t. végrehajításának gyorsított keresztülvitele*, mert a rendezetlen telekkönyvi birtokviszonyok egyesekre nézve szerfölött káros hatásuak.

Népünk keresetképességének biztosítása érdekében üdvös lenne végre az is, ha az 1871. LX. t. 50. szakaszában foglaltak azzal kiegészítettének, hogy magánkövetelés czimén a *mezőgazdasággal foglalkozó végrehajítást szenvedőnek gazdasága műveléséhez szükséges igaz állatai, gazdasági felszerelése és eszközei sem foglalhatók le*.

Ennek javaslatára az indit bennünket, hogy tapasztalat szerint az említett ingó értékek bírói árverések alkalmával oly potom áron adatnak el, hogy a befolyó vételárból alig fedeztetnek a felmerült költségek és azoknak eladása következtében nem csak az adós szenved kárt, mert gazdaságát nem képes megmívelni, hanem a hitelező is, miután adósának fi. etési képességét fokozza.

X. Folytatólag sérelmesként kell panasználunk azon eljárást, mely szerint a *m. kir. államvasutakon szállított román gabonának, a hazánkban s nevezetesen a vidékünkön termelt gabona hátrányára szállítási kedvezmény nyujtatik*, mert ez által érezhető hátrányunkra annak versenyképessége növeltetik.

Epp ezért tiszteletteljesen kérjük Nagyméltóságodat, hogy a panasztolt eljárás megszüntetésére befolyjni kegyeskedjék.

Az elősoroltakon kívül még sok oly kérdés van, melynek mielőbbi megoldása az annyi bajjal és teherrel küzdő gazdák sorsán előreláthatólag javítana, tartózkodunk azonban azok felemlítésétől, mert szem előtt tartott feladatunk keretét tullepnénk és mert tudjuk, hogy Nagyméltóságod és kormányunk minden egyes tagja gazdasági válságunk fejlődését figyelemmel kísérte és a teendőket kormányzati programjába felvette.

Befejezőleg nem mulaszthatjuk el hangsúlyozni, hogy tisztában vagyunk azzal, miszerint az általunk előadottak és kérelmezettek megvalósítása milliökkal növelné állami háztartásunk terheit, és hogy a földbirtok tulterheltségének megszüntetése más adótárgyak terheinek emelésével, illetve új adóalapok megteremtésével lesz csak lehetséges, és mégis szívósan ragszkodunk kell azokhoz, mert ha bajainkon segítve nem lesz, úgy idővel legszorgalmasabb gazdánk lába alatt is megmozdul a föld, elpusztul a középbirtok, el a kisbirtok és csak uradalmaink lesznek képesek tengődő életet éni.

Ennek elhárítása nem lehet osztályérdek, mert következményeiben az egész nemzet megérezné.

Epp azért bizunk abban, hogy törvényhozásunk, mely államunk nagyhatalmi állásának fenntartása érdekében annyi áldozatot hozott és újabb meg újabb áldozatokra kész, nem fogja megtagadni azon aránylag csekély és produktív befektetésekre felhasználandó összegeket, melyek a mezőgazdasági válság megszüntetésére szükségesek, nem fogja pedig megtagadni még akkor sem, ha állami háztartásunk egyensúlyának fenntartása érdekében a hadügyi kiadások esőkkentése, nem kellően jövedelmező állami beruházások mellőzése elodázhatatlanná fog válni.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Monostori Károly.

Keresztezés nyugati és magyar fajta közt.

A „Köztelek” folyó évi 38. (688.) számában „Állattenyésztés” rovatában fenti czimen megjelent cikkhez én is bátorkodom röviden hozzászólni.

A kérdés, melyet F. J. ur a „Köztelek” szerkesztőségéhez intézett, szóról-szóra ez:

„Szándékozom magyar gulyateheneimre tarka vagy borzderes bikát használni. Kérem melyik volna e megválasztandó faj, ha tenyésztési célom jó jármos ökröt nevelni, melyek hizlalási célokra is jól alkalmasak.”

Erre az én szerény nézetem az, hogy olyan fajta (és nem faj) nyugati marhát meg nem ösmerünk, melynek a mi magyar marhánkkal való keresztezéséből évtizedekre kihatólag, több ivadékon keresztül tenyésztve, oly megállapodott fajta állíthatatnék elő, amely jelenlegi magyar marhánkkal bármily haszoncél, vagy azok összeségére nézve kiállana a versenyt.

Az utóbbi évtizedekben a mindnehezebbé váló gazdasági és állattenyésztési viszonyok beálltával, midőn a létért való küzdelemben a legtöbb tenyésztő arra ösztönözött, hogy kísérte meg lehetőleg olyan fajta marhát előállítani, melyben a jó igavonás, gyors növekedés, hizékonyosság és a jó tejelő

képesség egyaránt meglegyen: a legtöbbben úgy okozkodtak, hogy ezt igen könnyen elérhetik az által, ha az igavonás tekintetében páratlan és világhírű magyar marhát a gyorsabb fejlődésű, hizékonyabb és jobban tejelő nyugati marhák egy vagy más fajtájával keresztezik. Nem fontolva meg azt, hogy mily nagy különbségek, ellentétek vannak egyes marhafajták, épp úgy, mint lófajták között, melyek a pusztá keresztezések által nem simíthatók el s nem egyeztetetők össze akként, amint ezt sokan gondolják és szeretnék, t. i. hogy a kecske is jól lakják, a káposzta is megmaradjon.

Igy állottak elő az országban szanaszét minduntalan látható színre, alkatra és tulajdonságokra nézve is egymástól annyira különböző, mondhatni korcs szülöttek, melyek sem igavonásra, sem tejelésre, sem hizalásra nem valók s melyeknek száma hazánkban, még az erdélyi részekben is, kiváltképpen a száz vidékeken — fájdalom — már igen nagy.

Tizenkilenc év óta foglalkozom állattenyésztéssel, melynél a kenyérkereset mellett a passzió is vezérelt és vezérel s megvallom, egészen kezdő tenyésztő koromban én is foglalkoztam a keresztezések odoalatával; de az elméleti kombinációk által nem hagytam magamat elragadtatni, hanem sokat olvastam, és sokat utazgattam szanaszét az országban, vizsgáltam és kutattam a különböző keresztezések eredményeit; kérdézősködtem, fagattam az experimentáló kisebb és nagyobb tenyésztőket egyes egyedek használhatóságáról, származásáról nemcsak, de igyekeztem megfigyelni és saját szememmel győződni meg ezen állatoknak igavonó, tejelő és hizóképességéről s azt tapasztaltam, hogy azok az első generációkban, legalább egyik vagy másik tulajdonságot illetőleg megjárják; de a későbbiekben tökéletesen semmik! Megmaradtam tehát a mi jó magyar marhánk mellett s igyekeztem azt, áldozatot sem kímélve, a legkiválóbb tisztavérű tenyészetekből vásárolt bikák alkalmazása, okoszerű jó, de nem tulságos bő takarmányozás, figyelmes gondozás, nevelés s a kevésbé sikerült és ennél fogva kitűzött czéломnak kevésbé megfelelő egyedeknek fokonzinti szigorú kiselejtezése által, az edzettség s ezzel járó igavonóképesség lehető megóvása mellett, odahatni, hogy tiszta magyar-erdélyi fajta tenyészetem gyorsabban fejlődjék és hizékonyabb legyen.

Hogy ezen czéloomat mennyire közelítem meg, annak megítélését másokra bízom. Itt csak, midőn F. J. urnak azon őszinte, jóakaratu tanácsot adom, hogy ne kezdjen kockáztatni s végeredményeiben magát mindig megbosszuló keresztezésekhez, hanem maradjon a magyar fajta tiszta tenyésztésénél: annyit említek, hogy tiszta magyar-erdélyi fajta tenyészetemből az ezredéves országos kiállításon bemutatott kollekcziómban, mely a milleniumi nagy éremmel lett kitüntetve, egy 6 éves tenyészbika tenyészkonczióban 917 kgot, egy 6 éves borjazó tehén 615 kgot, egy 5 éves borjazó tehén 610 kgot. és egy tejelő tehén, mely alatt 4 hónapos szopó borju volt, borju nélkül egymagában 580 kilót nyomott.

A mérések a kiállítás területén gr. Bethlen András volt földművelésügyi miniszter, Pirkner János állattenyésztési főfelügyelő ur, Somogyi Albert héjasfalvi birtokos s többek jelenlétében eszközöztettek. Megjegyzendő, hogy ezen állatok az ország legkeletibb részéről Udvarhely-megyéből 700 kilométerem felüli utat tettek előzőleg meg, más takarmány, víz, szóval idegen viszonyok közé jutottak, minek következtében súlyukból veszítettek. Valamint az is tekintetbe veendő, hogy e tehének állandóan igáztatnak s végzik a gazdasági munkákat, mivel ökröt soha sem tartottam s most sem tartok.

E példa is arra mutat, hogy ha kérdéstevő urnak főtörekvése olyan marhát tenyész-

teni,
melye
akkor
tisztá
vérü
egy a
érésé
tekint
aggod

megfe
magy
Gond
rukba
kapj
vemb
müsz
tápar
jó ko
kifejl
gelön
minős
nek
napr
borja

kell
leveg
tesse
kötv
sükr
igav
borj
ame
részt

lega
tele
fosz
az
ann
telj
gyo
ter
ha
jen
kes

a

teni, melyből jó jármos ökröket nevelhetni s melyek hizlalási czélokra is jól alkalmasak, akkor tartsa fenn magyar fajta tenyésztését tiszta vérben, feltéve, hogy az még eddig tiszta vérű s olyan tenyészegyekből áll, melyeket egy a hizékonyosság és gyorsabb fejlődés elérésére öntudatosan dolgozó tenyésztésben tekintettel a jó igavonó képességre is, alapul aggodalom nélkül el lehet fogadni.

Ez esetben igyekezzék a céljainak legmegfelelőbb nagy testű s hizékonyabb tiszta magyar fajtatenyésztésekből bikáit beszerezni. Gondoskodjék arról, hogy borjai zsenge korukban az elégséges jó minőségű tejet megkapják, mit azzal érhet el, ha teheneit már a vemhesség kezdetétől fogva annyi és oly minőségű takarmányban részesíti, mely annyi tápanyagot tartalmaz, amennyi nemcsak saját jó kondíciójukra, hanem egy erőteljes borjú kifejlesztésére is szükséges. Midőn pedig legelőn tartatnak a tehének, a legelő legyen jó minőségű s oly terjedelmű, hogy azon a tehének nemsak lézengjenek s tengessék egyik napról a másikra életüket, hanem magukat és borjaikat kellőképpen táplálhassák is.

igen gyakran eső által is kilugozott széna és szalmán tartatnak. Még gyöngye szervezetük és kis gyomruk miatt nem képesek annyit felvenni ezen takarmányokból, amennyi erőteljes fejlődésükhöz szükséges, a test és végtagok tehát fejlődésükben elmaradnak s az egész állatnál csak a tulsok szálas és kevés tápértékkel bíró takarmány által természetellenesen kitágított, lecsüngő has dominál, az egész állatnak pökyszerű kinézést kölcsönözve. Az így tartott borjúból — eltekintve attól, hogy a nagy has a gyöngye hátgerinczet is lehuzza s ennek következtében gyöngye, hajlott, ugynevezett nyergeshátúak lesznek — éppen úgy nem fejlődhetnek jó és kitartó jármos ökrök, sem takarmányt jól értékesítő hizó marhák, amint hogy az elvarasodott, nagyhasu, megcsökött malaczból sohasem lesz jó hizó disznó.

Ha pedig még arra is kiterjed figyelme, hogy borjai mindig friss és tiszta ivóvizet kapjanak s legalább egyszer hetenkint annyi sőt nyálhassanak, amennyit ösztönük diktál s az itt dióhéjban foglaltakat következetesen éveken keresztül betartja, megvagyok győződve — mert sok évi tapasztalat után beszélek — hogy

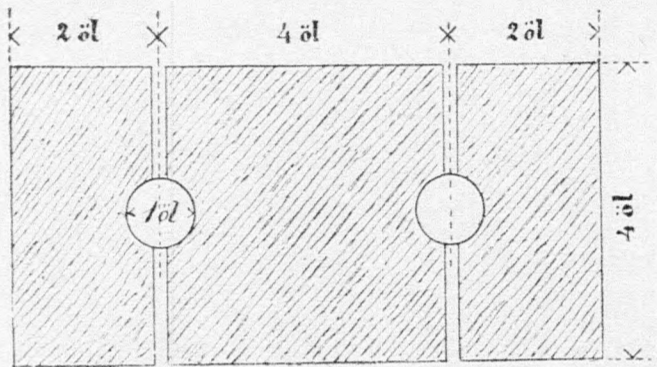
Örvendetes, hogy fehérvásunk: vajha e fontos tárgyhoz többen is hozzászólnának, nem maradt a pusztában kiáltó szava. Kérünk még további gyakorlati adatokat, mert mélyreható közérdek a keresztezések dolgában végre minél világosabban látnunk. *Rovatvezető.*

NÖVÉNYTERMELÉS.

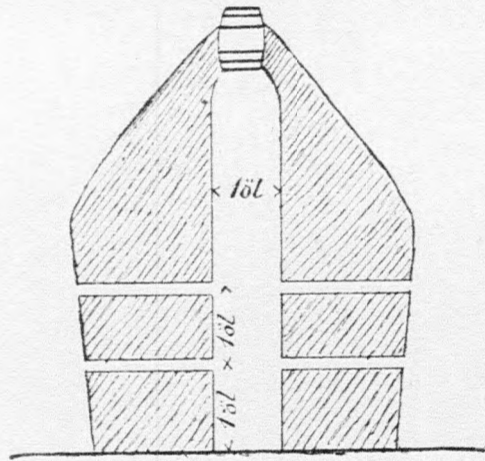
Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

A kigyuladással fenyegető takarmánykazlak lehűtése.

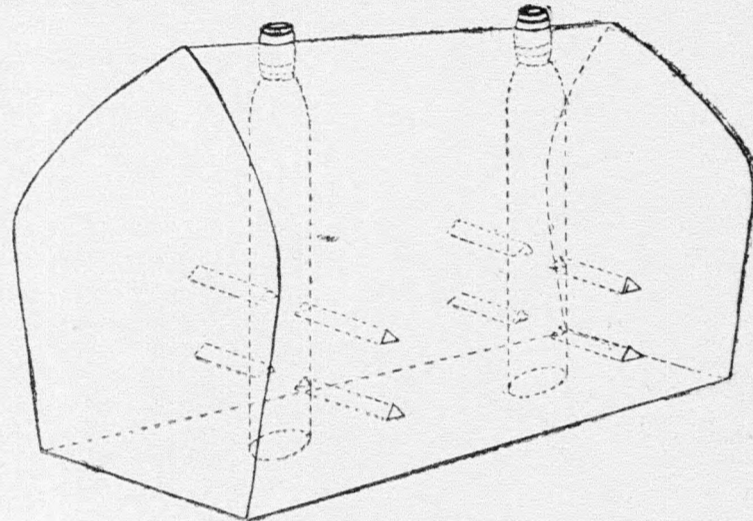
Minden gazda teljes erejével arra igyekszik, hogy lekaszált takarmányát minél hamarabb a szérüs kertben fedél alatt vagy kazalban lássa s éppen e nagy igyekezet következtében elégszer megcsik — pláne, ha a kedvezőtlen időjárás is erre készíti — hogy behordott és kazalba rakott takarmánya még nem érte el a száradásnak azt a fokát, amit elérnie kellett volna s néhány nap múlva fanyar arcot



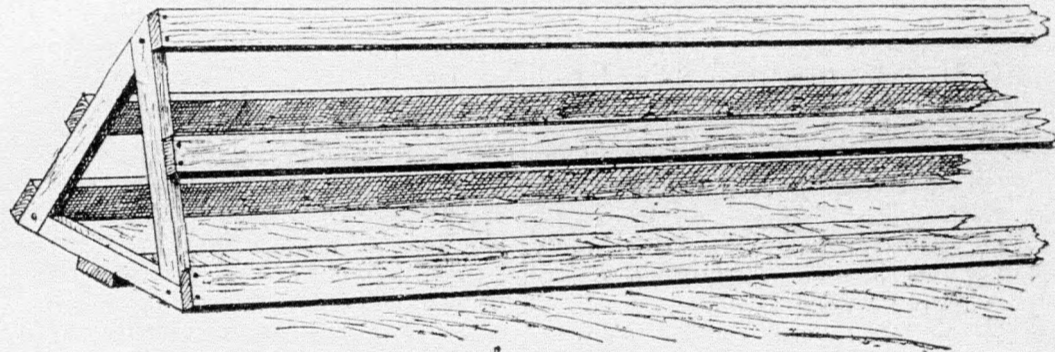
70. ábra Zabosbükköny kazal alaprajza



71. ábra. Zabosbükköny kazal oldalnézete a függőleges háttal és vízszintes csatornákkal jelzésével.



72. ábra. Zabosbükköny kazal keresztmetszete a függőleges kuttal és vízszintes csatornákkal.



73. ábra. Kazalba helyezett csatorna képe.

Továbbá az elválasztás után is ügyelnie kell arra, hogy borjai tágas, jól almozott, jó levegőjű s kifutóval ellátott istállóban helyeztessenek el, még pedig szabadon és nem leköttve, ami igen fontos nemcsak jó fejlődésükre, hanem edzetségükre s jövőbeni jó igavonó képességükre, mert csakis az olyan borjuból válik jó és kitartó jármos ökrök, amely születésétől fogva kellő mozgásban részesül.

Emellett gondoskodnia kell, hogy borjai legalább az első évben s különösen az első télen jó minőségű s kellő proteint, meszet és foszfort tartalmazó takarmányt kapjanak, mert az első évben nő az állat legtöbbit, majdnem annyit, mint a többi évben együtt, egész a teljes kifejlettségig. Emellett ezen időszakban a gyomor is még gyöngye és kicsi s ezért kis teriméjű és tápdus takarmányt kell nyújtania, ha azt akarja, hogy állatai kellőképpen fejlődjenek s későbbi korukban is jó takarmányértékessé legyenek.

Ezzel szemben igen nagy hiba az, ahol a választott borjúk kizárólag csakis durva s

magyar fajta marhája nemcsak jó igavonó és jó hizó, hanem ezen jó tulajdonságai folytán, mint tenyészállat is igen keresett lesz s a szép árak busásan fogják fáradozásait jutalmazni. Természetesen mindezeknek követése és betartása csak azon esetben lesz végeredményeiben célravezető és így hasznos hajtó, ha kérdéstevő urnak jelenlegi magyar fajta tenyészete tiszta vérű s olyan egyedekből áll, melyek alkatuknál fogva, némi selejtezés mellett, tenyésztésre érdemesek. Ezt azért említem, mert — fájdalom — több olyan tenyészetet ösmerek, melyeknek egyedei a hosszú idő óta üzött rendszertelen tenyésztés, az apa- és anyaállatoknak kellő meg nem választása, a növedék állatoknak minden kritikán alul való rossz tartása következtében, ma már oly véznák, satnyák, hogy ily tenyésztő — szerény nézetem szerint — okosabban cselekszik, ha azokon pillanatnyi kárral is tud ad s helyettük habár kisebb, de korrektebb olyan anyagot szerez be, mely okszerű kezelés és tenyésztés mellett a kitűzött célhoz és sikerre vezet.

Sperker Ferencz.

vágvá konstatálni kénytelen, hogy kora hajnalban vagy hős esteiken füstöl a kazla. Leggyakrabban megcsik ez a zabos-bükköny- és löherekazalakkal, mely takarmányok vastag, nedvdus szála a gyűjtés után boglyában, vagy petrencében künn a táblán kell, hogy még egy utószáradáson, érésen menjen keresztül.

Nem csoda, ha fanyar arcot vág a melegedő kazalhoz az ember, mert bizony ez kellemetlen állapot, s ha nem sikerül módot találni a lehűtésre — talán éppen a kazal átrakása által — úgy két eset áll elő: vagy akaratlanul barna szénát kapunk, de ez csak előny, tehát kedvező eset; vagy pedig kigyulad a kazal, s oda a takarmány, ez meg aztán igen nagy kár.

En azonban úgy vélekedem, hogy jobb a barna szénát — ha erre szükség van — készakarva készíteni, amikor megadva ehez a szükséges kellékeket nyugodtan várjuk be az erjedési folyamat befejeződését, legfeljebb arra ügyelve, hogy ez normálisan folyjon le; a kivánságunk ellenére melegedő kazaloknál pedig — amint ezek melegségi foka a végső határt

elérte, ameddig várhatunk — megenni mind-
azt, amit csak tehetünk azok lehűtésére.

Az alább következő eljárást, melynek alkalmazása által a múlt nyár folyamán sikerült egy rohamosan melegedő zabosbüköny-kazlat a legpompásabban lehűtenem, gazdátársaim figyelmébe ajánlom, megjegyezvén, hogy ez eljárásra engem a kényszerűség tanított.

Éppen a fenn esetelt nagy igyekezet, meg a változó időjárás arra készítettek, hogy a még teljesen meg nem záradt zabosbükönnyt egy borongós, majdnem esőpörgős napon egyik kezelésem alatti majoromban behordattam kazalba, bátorítva és bátorítatva magamat, hogy talán csak még sem lesz vele baj.

De bizony ugy 4-5 nap mulva — éltem a gyanuperral és naponta hőmérőt szurtam a kazalba — tapasztaltam, hogy kazlam melegszik, pedig még annak építése — éppen a közbe jött esős napok miatt — el sem készült egészen, csak a hajazatig volt megrakva.

Pár nap alatt 45° R-re emelkedett a hőmérsék, s nem lévén semmi kedvem a kazal átrakásához, a 70. ábrán felülnézetben feltüntetett 2 kutat vágattam földig a kazalba. Erre talán egy napig nem emelkedett a hőmérsék, de hamarosan újra szökni kezdett s két-három nap alatt 52° R-re hágott a hőmérsék a két kut közötti tér közepén, vagyis a

a kutba helyzetetett s amint a kazal emeltetett, úgy lett emelve a zsák is, a tetőn pedig egy-egy fenekétől megfosztott köolajos hordót illesztettem annak helyébe, ilyformán a nyílás állandósítva volt, melyet tartós esőzések alkalmával egyszerűen betakartak.

Az ábrák, melyek a kazlat felül, elől- és oldalnézetben a két kutat a csatornákkal, valamint egy csatorna rajzát mutatják be, szolgáljanak soraim magyarázatul.

Horváth Jenő.

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Rovatvezető: ifj. Sporzon Pál.

A Bellán-féle kévekötöző kötelek.

Az aratás küszöbén nem lesz talán érdektelen felemlíteni a kévekötöző kötél készítését.

Kéziarításnál, valamint a marokrakó-aratógéppel való munkánál is a kévekötél elkészítése rendszeren sok időt s nem ritkán elég költséget is okoz, bár ez a költség nem készpénzben érhető. Rendes körülmények közt a búzát, rozst és néha a zabot is ugyanazon földből kinyűtt gabonából csavart kötélbe kö-

Ugyanez áll a káka- és gyékénykötelekre nézve is, úgy, hogy csak a kenderkötél lehet az, melyet kévekötözésre jól lehet felhasználni, amennyiben erős, a kévét szorosabbra lehet vele kötni, sok kévére valót könnyen lehet szállítani s többszöri használatra is alkalmas.

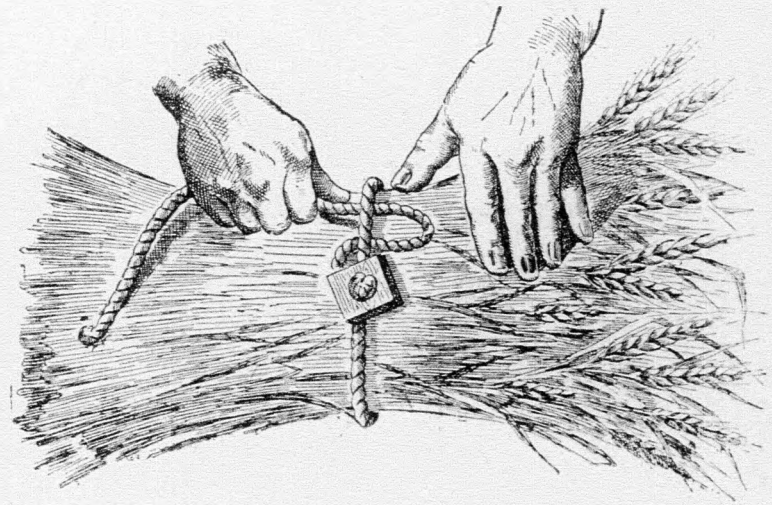
Hogy eddig, dacára e jó tulajdonságainak, nem terjedt el, annak oka egyrészt az volt, mert nem volt megfelelő minőségben és mennyiségben kapható, másrészt ára is olyan volt, mely nem állt arányban a kötél alkalmazásának előnyével.

Ujabban, néhány év óta Bellán Mátyás készít ily kévekötő-kötelet, mely a gyakorlatban már eddig is tényleg jól bevált s melyet kévekötözésre, különösen a marokrakó aratógépek után előnyösen lehet felhasználni.

E kévekötözők kenderből font 1.5 méter hosszú kötelek, melyeknek egyik végére négyszegletes fagomb van ráhuzva. Velük a kötözés oly módon történik (74. ábra), hogy a földre fektetett kötél fagombos részét a munkás balkézsszel megfogva, jobbkézsszel a másik végét meghuzza fészesre s aztán a fagomb alatt kétszer körülesavarja. A körülesavarás után maradt kötélvéget pedig alá dugja a kötélnek úgy, hogy a kötél legvége még kiálljon azon az oldalon, melyről alá lett dugva a kötél.



74. ábra. Kéve megkötése.



75. ábra. Meglötött kéve kibontása.

végso fokra ameddig várhattam, s a már az előbbi napok alatt kieszelt módszerhez folyamodtam s egyben elhatároztam, hogy ha ez sem használna, átrakatom, vagy szétvágatom a kazlat.

A kazal 8 öl hosszú volt, s a két végétől 2-2 öltre ásott kutaknál jobbról is, balról is a földről 1 öl magasan, s e fölött ismét egy öltre a 71-ik ábrán feltüntetett csatornákat helyeztem rést vágva a kazalban ezek számára úgy, hogy ezek az egyik végökkel a kutakba, másik végökkel a kazal oldalain a szabadba szájadzottak, szóval — kémények módjára — mesterséges légvonatot létesítettem s a friss levegő folytonos cirkulációja volt hivatott a kazal hőmérsékletét leszállítani.

A kutakba beszájadó csatornákat a fagorag csinálta utasításom szerint oly módon, hogy 3 darab keményfalécből 30 cm. hosszú oldalakkal egyenoldalu háromszöget készített és három ilyen háromszöget a csucson és az oldalak közepén közönséges lécczel összekötött.

Igyekeztemet siker koronázta, mert e csatornák alkalmazása után a hőmérséklet pár napig stagnált ugyan, de ezután lassan bár, de néhány hét alatt a kazal teljesen lehűlt; a kazal időközben egészen elkészült, persze a kémény — hogy így nevezzem — is felhuzatott egész a kazal tetejéig olyformán, hogy egy gyapjus zsák szalmával megtömve

tik. Hogy ez a kötél mint készül arra e helyen szükségtelen kiterjeszkednem. De hogy e kötél készítésénél sok gabona megy veszendőbe, azt minden gazda tudhatja. Hogy mennyi vész el, az iránt eddig talán még nincsenek megbízható pontos adataink, de hogy a kötélbe csavart gabonában kevés a szem, arról könnyen meg lehet győződni.

Eltekintve azonban a kötélcsinálásra fordított időtől s a magveszteségtől, a szalmakötéssel való megkötés, éppen a rosszul készült kötelek következtében sem mondható teljesen jónak, miről legjobban tanuskodnak a könnyen oldódó kévék. Általában tehát a szalmával vagy a frissen font gabonakötéssel való kévekötés úgy a kötés előállítása, valamint annak nehézkes kezelése miatt, dacára, hogy általánosan szokásban van, nem valami jó.

E dolgon már régebben iparkodtak segíteni részben úgy, hogy szalmakötélfonógépekkel készítették már az aratás előtt kéveköteleket; részben pedig kenderzsineget használtak, vagy kakából, gyékényből fonattak köteleket, különösen az árpa, maglóher kötözésére.

A szalmakötélfonógép, bár jó és erős köteleket készít, nem képes sok esetben annyi kötelet készíteni, amennyi az aratásnál szükséges. S ha meg is készíti — ha jókor megkezdte munkáját — a szalmakötélnek szállítása a munka helyére nehézkes s a kötél egyszerű használat után legtöbb esetben tönkre megy;

A kéve kibontásánál (75. ábra), csak a kötél kiálló végét kell csak meghuzni s visszacsavarni a gomb alól, mire a kéve szétesik, tehát eséplésnél hamarabb megy a kévekibontás, mint a szalmakötél kibontása. Hogy pedig ezzel a kötözéssel szorosabbra lehessen kötni a kévét, mint a szalmakötéssel, arra szolgál egyrészt a négyszegletes fagomb és egy kis gömbölyű rudaeska, melyre a kötélvéget egy-kétszer rácsavarva, sokkal szorosabbra lehet húzni a kévét, mint szalmakötéssel.

Az egész kévekötöző, valamint a vele való munka nagyon egyszerű dolog s mindenestre sokkal jobb, mint a szalmakötél. A munka pedig határozottan gyorsabban megy ezzel, mint a szalmával való kötözéssel. Ez pedig különösen a marokrakó aratógépekkel való aratásnál bir jelentőséggel.

A marokrakó aratógép után ugyanis rendszeres körülmények közt 8 munkásra van szükség, kik közül 2 kévét köt, a többi kötelet terít és markot gyűjt. Ha azonban csak kissé szoritják is a munkát, e 8 munkás már nem igen tud a gép után haladni. A gép, gyorsan dolgozva, sok markot rak le, melyeknek összehordását 4 munkás alig győzi, mert e munkások hordják a kötelet is, ami már csak 30-40 kötélnél is nehézkes. Ha itt kenderkötélet használnak, a munka jóval gyorsabban haladhat, egyrészt, mert a kötél könnyebben

hordható s másrészt, mert a kötözés is gyorsabban megy vele.

Ami pedig a beszerzési költséget illeti, igaz, hogy az több, mint a szalmakötél, de viszont több éven át használható is, úgy, hogyha tekintetbe vesszük tartósságát s a gyorsabb s ezáltal olcsóbb munkát, az ár előnyösebb, mint a szalmakötélnél.

E kéveköti kötelek kaphatók Bellán Mátyásnál, Bács-Csében, 1000 drbonként 7 frtért.

ifj. Sporzon Pál.

KÜLFÖLDI SZEMLE.

Németország. A német „Landwirthschafts-rath” véleménye a magas gabonárakról. A német gazdasági tanács memorandumot intézett a kormányhoz, melyből kivonatossan átveszszük a következőket:

A mezőgazdasági termékek áremelkedését a német gazdák ugyan örömmel üdvözlők, de az érdekeiken ejtett mély sebek csak akkor gyógyulhatnak, ha ezek az árak tartósak is maradnak. A gazdának csak oly árak konvenniálnak, melyek mellett megél s keveset félre is rakhat, mert jól tudja, hogy a rendkívüli árak mellett csak a közvetítők azok, kik zsebeiket megrakják, de tudják azt is, hogy az árak aminő gyorsan felszöktek, épp oly hamar le is szállnak. A magas terményárak mellett lám ott van a *fenyegető munkáshiány* baja, a növénytermelésnél ott van a *czukorrépa* termelés kétes helyzete, mely komoly gondokkal halmozza el a gazdát.

A jövedelmező állattenyésztés örökös ellensége a sok mindenféle járvány ott leselkedik a gazda háta megett.

Hogy a mezőgazdaságon állandóan legyen segítve, első sorban kell, hogy éppén úgy, mint az ipar- és kereskedelem, saját *közgazdasági politikájával láttassék el*. Ezt illetékes helyen már nagyon régen helyezték kilátásba a „közel jövőben”, fájdalom: még máig keresztülvie nem volt.

Angolország. Állami prémium a gabona-termelés fokozására. Angliában befolyásos emberek társulata létesült, mely azt a célt tűzte maga elé, hogy közreműködjen mentől több állami elevátor s gabonarakár építésénél, hogy háború, avagy mezőgazdasági válság esetén, a gabona inséges árának elejét vegyék. Ugyanezen társulat tanácsosal és utbaigazítással szolgál mindazon kérdésekben, melyek az országnak „kenyér” ügyét illetik.

A társulat egyik utóbbi ülésén E. W. Smith, az európai hírű nemzetgazdász bebizonyította, hogy az utóbbi évek gyarló gabona árát egyedül a *határidő* üzletek okozták.

Allításának igazolására felhozta, miszerint az 1896-ik évben a liverpooli börzén történt kötéseknek csakis 3¹/₂ %-át szállították tényleg. Azon óhajának adott kifejezést, hogy minden angolnak kötelessége arra törekedni, hogy úgy a börze, mint a határidőjátéka szüntetessék meg, ahogy Németországban tették; mert a gabonakereskedők s a molnások arra határozhatnák magukat, hogy az eddiginél hatalmasabb stock gabonákat raktározassanak be.

Whitheworth, egyik tekintélyes terménykereskedő s molnár azon nézetének ad kifejezést, hogy az állami elevátorok intézménye ha kifejődik, tönkre tesz a kereskedelmet. Ahelyett inkább a gabonatermes fokozására serkenté az angol gazdákat, még pedig állami prémiumok kiosztásával. Ezekkel a prémiumokkal az állam a termelőnek egy quarter gabona*) árát 36 shillingben**) biztosítaná, ez azért történének, hogy a talaj művelését jövedelmező foglalkozássá emeljék. Ily módon eljárva vagy 4 millió acre-t lehetne gabona-

termelési célra fordítani, mely nem kevesebb, mint 16 millió millió quarter gabonát produkálna évenként.

Hogy ezt a javaslatot oly országban tették, minő az iparral és kereskedéssel foglalkozó Angolország, hol a mezőgazdaság még többet szenvedett, mint bárhol másutt, ez azt bizonyítja, hogy a gabonatermelés volt s marad is a mezőgazdaságnak szolid alapja. Mert éppén ezen művelési ág csökkenése volt legfőbb oka az angol mezőgazdaság gyors hanyatlásának.

Ausztrália Juhtenyésztés helyett gabonatermelés. A „Deutsche Landwirthschaftliche Presse” sydney-i tudósítója érdekes dolgokat ír az ausztráliai mezőgazdasági viszonyokról.

Az 1890-ik év óta a világ összes gazdaságait sújtó válságok az ausztráliai gyarmatokat sem kímélték, meg. A juhászok sztrájkját követte a fuvarosoké s a hajósoké, mi a mezőgazdaságnak megmérhetetlen kárát idézte elő. A nyírás nem lehetett idejében végezni. Akinek volt mit szállítania, ezer bajába került, míg árúját a távoli kikötők hajóira adhatta, hogy rendeltetése helyére jusson terméke. Így a gyapju piacra kerülése vagy 6 hónappal lön késleltetve, mi olyan világrészben, minő Ausztrália, hol nem kevesebb, mint 2 millió bált hoznak forgalomba — 500—625 millió font sterling*) értékben — nem csekély pénzbeli zavart idézett elő.

A sztrájk következtében a munkások ezrei maradtak foglalkozás nélkül, s hogy megélhessenek — az államhoz fordultak kenyér s segítségért. A kormány segitendő az inségeseket; elhatározta, hogy azon területek nagyobb részét, mely azelőtt a juhok legelője gyanánt szolgált, ezután mezőgazdasági művelés alá véteti. A régi törvényhozást, mely főleg a hatalmas *squatters*-eknek (nagybirtokosok) kedvezett; alapjában módosította s ennek köszönhető, hogy nagyszámu mezőgazdaságok keletkeztek — a legelő birka helyét volt kénytelen adni az ekevasznak.

A mezőgazdasággal párhuzamosan képződtek oly iparágak, melyek amannak termékeit feldolgozzák. A népesebb vidékeken tejszövetkezetek alakultak, melyek a vaját egyenesen London piacára szállítják. Másutt meg gazdag társulatok alakultak, melyek a czukorrépa feldolgozására építenek gyárakat. Viktoriában s Uj-Gallidában a czukorrépa-termelés a lehető legkielégítőbb eredményekct adta minőség s mennyiség dolgában, miután a termelt répa a polarimeteren 16%-ot mutat. A szőlő és a gyümölcs-termelés szintén szép haladást tett az utóbbi években. Igaz, hogy az ausztráliai borok nem valami kitünő minőségűek, nem is ajánlhatják magokat az inyenez előtt, de hát London piacán azért mégis előszeretettel vásárolják. De a hol Európa mezőgazdái Ausztrália részéről a legelőnebben vannak érdekelve, az a *gabonatermelés tere*, melyet oda át még hatalmas kiterjedésű termékeny területen még inkább fokoznak s annak terméke kivívtá magának a világ piacán már eddig is az öt megillető helyet.

Hogy mily örületes arányban nő Ausztráliában a gabonatermelés alá vont földterület, bizonyítja a sydney-i statisztikai hivatal kiadványa, mely kimutatja, miszerint 1897-ben 488.003 hektár volt már e célra elfoglalva, holott az előző évben 72.411 hektárral volt kevesebb. Igaz, hogy az ausztráliai gabonatermelő gazdának oly csapással kell küzdenie, mely nálunk csak elvétve fordul elő — ez a szárazság, melynek következtében némely évben a vetés ¹/₄ részét kell zölden lekaszálni. De hát mit tesz az, ha hektáronként 9¹/₂ hektoliter biztos termésre számíthatnak? Mint említünk e világrésznek még jelentékeny, művelés alá vehető földterülete van, s ha az még ma nem részesül a kellő kultúrában, az csakis annak tudható be, hogy a gyér népes-

ségű országban kevés a *munkaerő*. De hát népesség dolgában is szaporulat tapasztalható. Így 1892-ben 1,165.000 lélek 342.446 hektárnyi területet művelt meg, ám 1897-ben már 157.000 lélekkel többen voltak s 424.149 hektárt tartottak művelés alatt, s így ezidőszert már 5¹/₄ hektárt művelnek fejünkint. Az idézett német lap tudósítója azon nézetének ad kifejezést, hogy Ausztrália a közeljövőben még hatalmasabb akcióra lesz képes — az európai gazdák kárára.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

257. sz. kérdés. Rétünkön, hogy a víz lepadt, sok kögyes széna van. Minthogy tapasztalatom szerint az megszáritva igen alsórendű takarmány, én 10 méter hosszan, 5 m. széles és 4 méter magasságban (t. i. a közepén) a szokásos eljárástól eltérően még egy méterrel magasabban bezombolyáztam és 60 cm. közepén 40 cm. földdel betakartam. Ezen eljárás, amely a kukoricacsalamádénál szokásos, eddig mindég sikerült volt nekem. Kérem arra nézve engem felvilágosítani, hogy hogyan fog a szóban forgó takarmány beérni, megjegyzendő, hogy a zászlóját csak most hánytá, mikor vágtam.

Minthogy igen nagy előnyünkre szolgálta, ha az sikerülne, kérem a még eztán szándékba vett ilyfajta takarmány bezombolyázásnak legjobb módját tudatni, úgy azt is, hogy miután annak netalán több viztartalmá van, nem volna-e előnyös kevés fonnasztás? H. A.

258. sz. kérdés. Hogy jövő évi takarmányzükségletem fedezve legyen, szeretnék egy táblát, melyben most erős árpa van és melynek földje igen jó karban van, az árpa learatása után valami herefélével elvetni. Luczernát nem vethetek, mert 2 év előtt volt benne az, leginkább vörösheret vagy balta-czimet óhajtanék vetni. Arra kérnék választ, lehetne-e, ezen két növény egyikét biztos eredmény reményével vetni? Mely időben? Védőnövény szükséges-e? Ieteríteni dudvával elkerülhetetlenül szükséges-e telre? Hány kilót vagy litert kell baltaczimból katasztr. holdanként számítani? Jankovác.

P. M.

Feleletek.

Takarmány zombolyázás. (Felelet a 257. számú kérdésre.) A kifejezést „Kögyes” széna ugyan nem ismerem, de abból, hogy sok víz állott a réten sejttem, hogy savanyu füvekkel telt szénáról van szó, melyet zombolyázással óhaj megjavítani. Ezen eljárás egészen helyén való lesz, mert az ilyen rosszabb minőségű takarmányt az erjesztéssel lehet tényleg legjobban megjavítani. Vannak gazdaságok, melyek a takarmányinségre való elővigyázatból, a sást bezombolyázzák s így tühető takarmányra tesznek szert. A kérdésben kifejtett eljárás egészen helyes s az, vajjon egészen zölden vagy kissé fonnasztva hordjuk-e kazalba a takarmányt, lényegileg nem sokat változtat a dolgon, ámbár én a fonnasztott takarmány zombolyozásának vagyok barátja, mert ez esetben valamivel kevésbbé savanyuan erjesztett takarmányt nyerünk.

Legfeljebb a takaró földréteget lehetne jóval vastagabban rakni a kazal tetejére, mert az erős összesajtolás lényeges kelléke a sikernek.

Takarmánynövény mint tarlóvetemény. (Felelet a 258. számú kérdésre.) Jelzett esetben legjobb lesz vöröslóherét vetni. Én a vöröslóherét 4—5 év óta vettem őszzel a legjobb sikerrel. Ezen czélből a herét augusztus hó második felében (lehetőleg esős időt bevárva)

*) 1 quarter = 290 hektoliter.

**) 1 schilling = 50 kr.

*) 1 font sterling = 12 frt.

vetjük el minden védőnövény nélkül kat. holdanként jó bőven 10—12 kg. magot vetve. Téli polyyával betakarni teljesen felesleges, sőt utóbbival töménytelen gyomot viszünk ki a herésre. Ha a védőnövény nélküli vetéssel szemben aggodalmi lennének, akkor vethető a löhere takarmányrozsza is, melyet kora tavasszal (áprilisban) feltakarmányoztatunk.

Baltaczimet, a jó luczerna-s löheretermő talajon nem vetnék, mert évenként rendszeresen csak egy kaszálást ad. K. K.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:	Oldal
Az OMGE. közleményei.	923
Torontálmegyei gazdasági egyesület emlékirata.	923
Allattenyésztés.	
Keresztelés nyugati és magyar fajta közt. <i>Sperker Ferencz.</i>	926
Növénytermelés.	
A kigyuladással fenyegető takarmányzsalak le- hűtése. <i>Horráth Jenő.</i>	927
Gazdasági gépészet.	
A Bellán-féle kévekövető kötelek. <i>Uj. Spornon Pál.</i>	928
Külföldi szemle.	929
Levelszekrény.	929
Vegyesek.	930
Kereskedelem, tőzsde.	931
Budapesti gabonatőzsde. — Szeszűlet. — A köz- ponti vásárcsarnok árújegyzése a nagyban (en gros) eladott élelmiszerek áráról. — Állatvá- sárok: Budapesti szurómarhavásár. — Bécsi vágómarhavásár. — Bécsi szurómarhavásár. — Bécsi sertésvásár. — Bécsi juhvásár.	932
Szerkesztői üzenetek.	932

Eljegyzés. Kenessey Antal gazdasági intéző e hó 19-én eljegyezte *Straub Matildot* Veszprémben.

Megbízások. A földmivelségi m. kir. miniszter *Malatinszky Ferencz* földbirtokost, zala-csányi lakost, Zala vármegye zala-szt.-gróti járására, *Lord István* földbirtokost, zsolnai lakost, Trencsén vármegye zsolnai járására, *Major Domokos* szászsebesi lakost, Széchenyi vármegye szászsebesi járására, *Wiml Inre* földbirtokost, iglói lakost, Szepes vármegye iglói járására néve a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

Szobor a Georgikon megalapítójának. Osztatlan tetszésben részesült tervet pendített meg *Darányi* földmivelségi miniszter a *Festetics György* gróf által alapított keszt. helyi Georgikon 100 éves fennállásának múlt évben történt megünneplése alkalmával, a midőn indítványozta, hogy e nagyszerű alapítónak a gazdaközönség szobrot emeljen Keszthelyen. A terv megvalósítása érdekében felkérte az OMGE.-t, hogy a szoborra való gyűjtést vegye kezébe, mely feladatot az egyesület készséggel magára vállalta s e célból egy szobor-bizottságot szervezett, melynek feladata lesz a gyűjtést az egész gazdaközönség körében a legszélesebb alapokon megindítani. A szobor-bizottság f. hó 18-án *Bujánovics* Sándor elnöklete alatt tartott ülésében az OMGE. egyesületi tanácsának tagjaiból, a földmivelségi miniszter, Zala vármegye törvényhatósága, Keszthely városa és a keszt. helyi gazdasági tanintézet kiküldötteiből megalakult, elnökké gróf *Desseffy Aurélt*, jegyzővé *Jeszenszky Pált* titkárt választván meg. A bizottság elhatározta, hogy a gyűjtést csak szeptember havában fogja megindítani, a mikor felhívást intéz s gyűjtőleveket küld az összes törvényhatóságoknak, városoknak, gazd. egyesületeknek, gazd. tanintézeteknek, biztosító intézeteknek stb. s a szaklapok útján az egész gazdaközönségnek. A befolyó összegek kezelését az OMGE. vállalta magára. Habár a gyűjtés általánosan csak szeptember ha-

vában indították is meg, mindazonáltal a bizottság már most elfogad adományokat, melyek „*Festetics szobor-bizottság*“ Budapest, Üllői-ut 25. czímen küldendők. Minden ez ügyre vonatkozó felvilágosítások szintén e czímen tudakolandók. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a szobor javára 1000 koronát szavazott meg. Nem szenvedhet kétséget, hogy a magyar gazdaközönség lehetővé fogja tenni, hogy fillérjeiből a modern gazdalkodás alapvetőjének emléke méltóan megörökíttessék.

Aratási kilátások. Az aratási kilátások rendkívül rosszbodtak az utolsó napokban. Országszerte borongós, hűvös, szeles idők járnak itt-ott nagyobb csapadékkal. Ez az időjárás a kalászosok fejlődésére nézve a lehető legrosszabb, tekintetbe véve különösen azt, hogy a rozsda — kevés kivétellel — az egész országban felépült már e hó elején s továbbterjedésének ez az időjárás olyannyira kedvez, hogy a beállható károsodásokra a legkomolyabb aggálylyal gondolunk. De az esőzések a renden levő takarmányokban is óriási károkat okoztak, mert hisz június hó 10—12-én az ország legtöbb vidékén a takarmánytermés sikerét a további időjárástól tették függővé gazdáink. Az aratási kilátások tehát igen szomorúakká váltak s ezzel együtt nehéz fordulponthoz jut a munkáskérdés is. Mert a jó kilátások fejében általában sikerült megkötni az aratási szerződéseket oly módon, hogy a munkások hangulata is meglehetősen nyugodttá vált, mi lesz azonban akkor, ha tönkre megy az az objektum, amelyre a munkások és eltartóik egész gazdasági existenciájukat alapították? Ezen a bajon a munkástartalékok már nem igen fognak segíteni. Ami a legsajátságosabb ebben a gondterhes helyzetben, ez az, hogy az őszi buza ára szépen száll lefelé. A spekuláció úgy látszik minden közösséget megtagadott az időjárással s a terméskilátásokkal. Czelja nem más, minthogy arra az időre, mikor a megszorult gazda sovány terméséjét eladni kénytelen, ismét leverje az árakat. De hiszen mi már túl vagyunk azon, hogy a csapások között logikát keressünk. Remélünk jó termést, magas buzaárakkal, kapunk rossz termést s alacsony buzaárakkal. Ez a logikája a gazdák mostoha sorsának.

Állatforgalmi korlátozások. A cs. kir. osztrák belügyminiszter f. évi június hó 24-én kezdődő érvényességgel a következő intézkedéseket léptette életbe: *I. Ragados lúdölés miatt* a szarvasmarháknak Ausztriából való bevitelére Magyarország következő törvényhatóságainak területéről tilos: *Arva, Nyitra, Liptó, Pozsony* (Csallóköz sziget területének kivételével), *Szepes, Trencsén* és *Turóc* vármegyék területéről és *Moson* vármegye *rajkai* járásának területéről, továbbá *Pozsony* városából. *II. Sertésvesz miatt* a sertéseknek Ausztriába való bevitelére a következő törvényhatóságok területéről tilos: *Abauj-Torna, Arad, Baranya, Békés, Bereg, Bihar, Borsod, Fehér, Jász-Nagykun-Szolnok, Kisküküllő, Komárom, Maros-Torda, Moson, Nagy-Küküllő, Nógrád, Nyitra, Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun, Pozsony, Somogy, Szabolcs, Szatmár, Tolna, Torontál, Veszprém, Zala es Zemplén vármegyék*ből, továbbá *Arad, Baja, Debreczen, Kecskemét, Marosvásárhely, Pancsova, Selmec-Bélabánya, Szabadka, Szatmárnémeti* és *Ujvidék* városokból.

Viteldíjkezdmény inesegek vidékre szállítandó tengeri után. A kereskedelemügyi miniszter újabbán elrendelte, miszerint tekintettel a *sárosmegyei* szegényebb lakosság élelmezése tekintetében fenförgő nehézségekre, azon vármegye vasuti állomásaira magyarországi állomásokról *élelmezés céljából* teljes kocsirakományokban szállítandó *tengeri küldemények* a szokásos eljárás (hatósági igazolvány) mellett folyó év július hó végeig tetemesen mérsékelt viteldíjak mellett szállíttassanak.

Együttal felhívta a miniszter a cs. kir. szab. kassa-oderbergi vasut igazgatóságát is ezen intézkedéshez való hozzájárulás végett.

Gyapjúküldemények kedvezménye. Hogy az Ausztriába való kivitel előmozdítását a m. kir. államvasutak igazgatósága Miskolcraól Bécs, Brünn, Iglau, Deutschbród és Mähr. Weisskirchen állomásokra kocsik- és fuvarlevelenként legalább 5000 kg. feladása vagy a fuvardíjnak ezen súlyért való fizetése esetén a rendes viteldíjakhoz viszonyított igen olcsó szállítási díjtételeket engedélyezett. A küldemények berakását a vasuti kocsikba a felek saját költségükön tartoznak eszközölni.

A Borsodmegyei Gazdasági Egyesület 1897. évi működése. Az egyesület, mint vármegyei mezőgazdasági-bizottság, a múlt évben a törvényhatósággal szoros kapcsolatba lépett s teljesen új szervezetet nyert. A múlt évi alakuló közgyűlésen az egyesület elnökéül *Miklós Ödön* orsz. képviselő választott meg, alelnököknek *Szathmáry Király Pál* és *Bay Barnabás* földbirtokosok. Az egyesület kebelében jelenleg négy szakosztály működik, a pénzügyi- és közgazdasági, a növénytermelési, az állattenyésztési és a szőlő- és kertészeti szakosztályok; — a tagok száma jelenleg 15 alapító, 247 évdíjas és 176 község, a tagok évi tagsági díjai 2496 frtot tesznek ki. Az egyesület az OMGE.-tel karöltve a múlt év folyamán Miskolcra országos sörárpavásárt szándékozott rendezni, mely azonban az akkori kedvezőtlen termésvizonyok folytán elmaradt; e vásároknak a megye területén lehetőleg állandó jellegűvé tételét feladatául tűzte ki az egyesület. Ugyancsak a múlt évi rossz termésvizonyok folytán az adóbehajtásoknak a megye területén egy évre való felfüggesztését és az elemi csapások által sújtott kisgazdák részére vetőmagsegély kiosztását kérelmezte a kormánytól; a kormány az egyesület kérelmére 6000 frt kamatnélküli vetőmagkölcson utalványozott ki a vármegye törvényhatóságának, ezen összegből vásároltatott és járásonként kiosztott 579 33 q árpa és 178 29 q zab 6118 frt 38 kr értékben. Az egyesület a földmivelségi kormány hathatós anyagi támogatásával 16 községben 43 népies téli előadást is rendezett, mely előadásoknak összesen 3069 hallgatója volt, legnagyobb részben a földmivelő osztályból. A jövőben egy magtisztító állomás felállítását is terve vette, mely intézmény a gazdaközönségre igen idővös hatású leend, amennyiben így mindenkor tiszta vetőmagot használhatnak. Foglalkozott az egyesület az agrár-szociális mozgalom ellensúlyozásának és megfigyelésének kérdésével is s erről egy határozati javaslatot dolgozott ki, felemlítvén benne a mezőgazdák számára a községekben való érdekképviseletnek szükséges voltát, a gazdák között felvilágosító és hasznos szaklapok terjesztését, hitelszövetkezetek létesítését, tenyészállatoknak és vetőmagvagnak a gazdák közt kedvezményes ár- és fizetési feltételek mellett való kiosztását, a helyi hatóságoknak felkérését, hogy a szociális igazgatók ellen a legnagyobb eréllyel járjanak el. Az egyesület sokoldalú működéseiből felemlítendő továbbá egy, az 1898. évi II. t.-cz. rendelkezéseinek megfelelő aratási szerződés kidolgozása; a sertésvesz pusztítása következtében megritkult sertésállomány szaporítása céljából tenyészkánok beszerzése; a miskolci vásártéren bizományi istállóknak felállítására, mely terv megvalósulása legközelebb várható; Miskolcra egy állandó katonai loavató-bizottság felállítására, mely bizottság már folyó évi május elsejétől működik is; elhatározatott, hogy a folyó évben a vármegye mind a hat járásában a székhelyen ló- és szarvasmarhadíjazások fognak tartatni; az egyesület a szőlőtermelés előmozdítandó, szőlőtelepén egy okleveles szőlőkezelőt fogadtatott fel gyakorlati utmutatások adására, folyó évben Miskolcra egy nagyobb szabású szőlőszeti értekezlet megtartását határozta el.

Aratás. Az aratási idény küszöbén fontos azon körülmény, hogy hol vásárolja a gazda gazdasági cikkekbeni szükségletét. Tanácsolható, hogy a legutóbbi időben mindjobban divatba jövő hangzatos hirdetések mellőzésével odaforduljon a gazda, ahol jutányos árak mellett csakugyan megbízható kiszolgálásra számíthat. E célra Kramer Lipót céget Budapest, V., Akadémia-utca 19. sz. a legmelegebben ajánlható a gazdaközönségnek. A nevezett cég legújabb árjegyzékét, melyben gépkénőcs, géppolaj, zsák, ponyva, petroleum, kékkő, kocsikenőcs és egyéb szükségleti cikkek jutányos árjegyzés mellett vannak felsorolva, kívánatra ingyen és bérmentve készséggel megküldi.

Szuperfoszfát
 chilisalétrom
 kénsavas-káli
 kénsavas-ámmon
 és egyéb műtrágyaféléket, továbbá

I^a rézgálicz
98-99%
 jegeczekben és örölvé valamint egyéb permetező anyagokat legjutányosabban ajánl a

„HUNGÁRIA”
 műtrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság
 Budapesten, Váci körút 21.

Magyar általános köténygyár.

Schottola Ernő,
Budapest.

ÜZLET:
 VI. ker., Andrassy-út 2, (Foncière palota).

GYÁR:
 VI. ker., Révay-utca 16.

A cséplőidény küszöbén, ajánlom a gépeknél a nm. belügy- és kereskedelemügyi miniszteriumok által tartandóknak előírt

„Első segély”
 kötszereimet pléhdobozban.

Kötszereidobozaimnak a nm. belügyminiszterium által előírt tartalma:

1. Egy „Esmarch”-féle pólya, 1 mtr. hosszú tömlővel.
2. Washalvagos gyapot.
3. Jodoform-gaze.
4. Bruns gyapot, karbólgypapot és 2 calicot-pólya.

Ára 6 frt 50 kr.

Amerikai mezőgazdaság

Irta:
SZILASSY ZOLTÁN
 az O. M. G. E. szerkesztő titkárja.
 A 352 oldalas, finom papírra nyomott, 102 képpel díszített munka
holti ára 4 forint;
 O. M. G. E. tagok és a „KÖZTELEK” előfizetői
3 frt 50 kr.
 kedvezményes áron rendelhetik meg
a „KÖZTELEK” kiadóhivatalában
 (Budapest, IX., Üllői-ut 25.)

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonátözsde.

(Guttman és Wahl budapesti terménybizományi cég jelentése.)

Budapest, 1898. június 18.

Az időjárás e hét elején gyenge légáramlatok mellett még száraz és meleg volt, míg később erős borulás és evvel együtt csökkenő hőmérséklet mellett az ország legtöbb részére kiterjedő esőzés következett be. A vetések állása ez ideig kevés kivétellel kielégítő és jól fejlődött, félé azonban, hogy épp a mostani esőzés, melyek a növényzetet erős idejében találták, a rozsa kiterjedése folytán mennyiségileg és minőségileg is károsan befolyásolja. Száraz időjárás mindenestre még sokat fog javítani és ez bizonyára nagyon kívánatos volna. A vizállás emelkedő. Külföldön is esős és hűvös volt az idő.

A külföldi piacok üzletmenetét illetően, az továbbra is szűk korlátok között mozog és a fogyasztás, ugymint a spekuláció tartózkodó. Az áralakulás iránt továbbra is hiányzik a bizalom és tekintettel az elég bő kínálatra az irányzat erősen csökkenő. Newyork és Chicagóban a határidő piacok bekövetkezett ismert események illetve a Leiter-fele haussepozíciók lebonyolítása folytán, már a hét elején nagyobb áresés következett be és promt áru 95¹/₄ c-ről 83 c-re csökkent. Később jobb kivételre némi emelkedés volt konstátálható, utóbb azonban ismét lanya az üzlet egyenlegként kb. 14 c. áresés mutatkozik a mult heti zárlathoz viszonyítva. Az őszterminusok is lanyhábbak, bár a csökkenés mérsékelt. Angliában az irányzat lanya és az árak lefelé gravitálóak. Franciaországban az üzlet határozottan lanya és ugyszólván naponként jelentettek erősebb áresést. A többi kontinentális piacokon is esendes a hangulat, gyenge forgalom és olcsóbb árak mellett.

Nálunk buza iránt némileg jobb kereslet volt konstátálható már amennyiben egyes malmok vételei a hangulatra általánosságban kiterjeszthetők. Árjavulás azonban alig következett be. A többi cikkek korlátolt forgalom mellett nem változtak.

Az üzleti hét részleteiről a következőket jelenthetjük:

Buza csak mérsékelt volt forgalomban, bár e héten némileg jobb érdeklődés volt tapasztalható. Valamivel jobb lisztüzlet egyes malmokat arra birt, hogy közönléként élénkebben vásároljanak anélkül azonban, hogy tulajdonosok ez által magasabb árakat is értek volna el. Csak a hét közepe táján a mikor kedvezőtlen időjárás és a megszáradult határidőpiac hatottak, volt némi mérsékelt áremelés kivihető. Az irányzat rövidesen azonban ismét esendes menetébe tért vissza és 60.000 mm. összforgalom mellett, az elért 10 kros árjavulás nehezen volt fentartható. A hetihozatal 21.009 mm. tess ki. Az eladott buzáknak nagyobb része e héten is oláh és bulgár áruból áll.

Rozs a fogyasztás részéről teljesen el van hanyagolva és a forgalom minimális. Elvéve néhány kocsi a vidékre való szállítás céljából került a piacra és minőség szerint 8⁵⁰/₁₀₀—8⁷⁵/₁₀₀ frt között kelt el helyben és Budapest távolságában átvéve. Uj rozsban még nem fejlődött forgalom. Inkább névlegesen júliusi szállításra 7⁶⁰/₁₀₀—7⁷⁵/₁₀₀ frton jegyzünk budapesti paritásra szokvány áruért.

Árpa (takarmány és hántolási célokra) alig került eladásra és kereslet sem mutatkozik. Minőség szerint 6[—]—7[—] frt között jegyzünk helyben.

Zab kezdetben elég bőven érkezett anélkül, hogy megfelelő érdeklődésre talált volna. Később a kereslet javult és így árak mult heti nivójukat teljességgel fenn tartották. Szín és tisztaság szerint 7.30—7.75 frt érhető el.

Tengeri 10—15 krcal a folyó határidő árán drágábban kelt el. Állomásokon csak korlátolt üzlet van és az árak alig változtak. Mezőterényben 5¹⁰/₁₀₀—5⁰⁵/₁₀₀ frt, Mezőtúron 5¹⁵/₁₀₀—20 frt között fizettek.

Olajmagvak Káposztarepében nem volt forgalom. Határidők: káposztarepce augusztusi szállításra — ama hírekre, hogy a bánáti repce gyengébben fizet, mint azt feltételezték és kedvezőtlen időjárásra — szilárduló és 12⁴⁰/₁₀₀—13¹⁰/₁₀₀ frtig emelkedett; záról 12⁸⁰/₁₀₀—

12⁸⁵/₁₀₀ frton, vadrepce 6[—]—6²⁵/₁₀₀ frt, lenmag 10⁵⁰/₁₀₀ frt, Uj bánáti repce 50 krcal emelkedett és 11⁵⁰/₁₀₀—70 frton jegyez budapesti paritásra.

Hüvelyesek: Bab e héten ismét teljesen üzletelen maradt és kereslet nem mutatkozott. Jegyzéseink tehát inkább csak névlegesen: Gyöngyösön 7[—] frt, Szegzárd 6⁷⁵/₁₀₀ frt, Baján 6⁸⁰/₁₀₀ frt, ó barna babot Kalocsán 5⁵⁰/₁₀₀ frt, uj 6[—] frt. Köles hazai áruban nem kerül piacra. Oláh áru transito helyben 4⁷⁵/₁₀₀ frton jegyez.

Vetőmagvak: Vöröshe re változatlan, a forgalom jóformán szünetel. Minőség szerint bánáti 32[—]—35[—] frt, durvaszemű felvidék áruért 37[—]—40[—] frtot fizetnek. Luczernát csak szórványosan kínálnak és hazai termései áru 35[—]—42[—] frton jegyez. Muharmag 6[—]—6²⁵/₁₀₀ frtot ér el helyben. Bükköny üzletelen, helyben 5⁵⁰/₁₀₀—5⁷⁵/₁₀₀ frton jegyez.

Napi jelentés 1898. június 21.

Ugy az amerikai, mint a többi európai piacok folytatólagos lanyhasága következtében, a határidőüzlet nálunk is lanya irányzatú maradt s az árak még tovább csökkentek.

Ezen körülményre, természetesen befolyással voltak azon kedvező jelentések is, melyek mindenünnen — a rozsa eddigi terjedésének dacára — a vetések kielégítő állapotát ecsetelik.

Készáruban — eltéktve a néhány ezer mmáza buza forgalmától — alig van üzlet, miután az árak folytonos visszaesése, távol tartja az esetleges reflektánsokat a vételtől.

Készáruban következő kötések történtek:

Tiszavidéki:	100	75	12:10	3 óra
	100	75	12:10	
	700	75	11:90	
	400	77	12:20	
Bolgár:	3500	73	8:45	
Tiszavidéki:	400	75	12:—	
	200	74	12:—	ab itt

Haláridőre következő kötések történtek.

	Kötetett.	Déli zárlat.
Junius buza	11:10—	11:10—
Szept. buza	9:00—9:02—9:06—9:04	9:06—07
Szept. rozs	6:70—6:72—	6:78—80
Jul.-aug. tengeri	4:80—4:82—	4:82—83
Máj. tengeri (1899.)	4:38—4:39—	4:38—39
Káposztarepce aug.-szept. 12:60—		12:70—

Szeszüzlet.

Szesz. (Goldfinger Gábor szeszgyári képviselő tudósítása.)

A szeszüzletben a hét elején lanyhább irányzat uralkodott és a szeszárak azonnali szállításra 25 krcal olcsóbban voltak kinalva. Bécsben a kontingens nyerszesz ára 1 frtal olcsóbb lett és további áresés van kilátásba; ennek folytán a fogyasztók és nagyobb vevők nagyobb vételektől tartózkodnak és így nagyobb üzlet nem is létesült.

Mezőgazdasági szeszgyárak által kontingens nyerszesz 25—75 krcal olcsóbban lett kinalva és néhány üzlet létesült is.

A budapesti piacon finomított szeszt 58 frtig, élesztőszeszt 57⁹⁰/₁₀₀—58 frtig kinaltak nagyban, de csak néhány tétel került forgalomba. Exkontingens nyerszesz és denaturált szesz 50 krcal olcsóbb.

A kontingens nyerszesz ára Budapesten 19⁷⁵/₁₀₀—20[—] forint.

Bécsi jegyzés 19⁸⁰/₁₀₀—20[—] frt kontingens nyerszeszért.

Prágai jegyzés 55⁵⁰/₁₀₀ frt adózott és 19⁵⁰/₁₀₀—19⁷⁵/₁₀₀ forint adózatlan szeszért.

Trieszti jegyzés 14[—] frt kiviteli szeszért 90%o.

A kivitel e héten elején több tétel finomított szeszt vásárolt, mely Fiumén át tovább lett szállítva.

Az árak 10.000 literfokként hordó nélkül budapesti vasútállomáshoz szállítva készpénzfizetés mellett értendők.

A központi vásárcsarnok árjegyzése nagyban (en gros) eladott élelmicikkek áráiról.

Magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetezeteinek jelentése 1898. június hó 18-án.

A mult napokban piacra került árak legnagyobb része zöldség, gyümölcs, és tejtermékekből állott, borjúk és szárnyasok csak szórványosan érkeztek. Jóllehet az említett árak iránt kielégítő érdeklődés mutatkozott, mégis nagyon mérsékelt volt az elért forgalom.

Jegyzéseink a következők:

Borjúhus 40—50 kr. kgja átlag, marhahus eleje 48—54, hátulja 50—58 kr. kga. Sonka, prágai és kassai 1⁰⁵/₁₀₀—1¹⁰/₁₀₀, galgóczi 95—1⁰⁵/₁₀₀ krig; téli szalámi 1⁵⁰/₁₀₀—1⁷⁰/₁₀₀, nyári 90 kr. kgja.

Tojás, 1440 drb, 29—29⁵⁰/₁₀₀, teatojás 2⁵⁰/₁₀₀—2⁸⁰/₁₀₀ frt száza.

Teavaj 90—1²⁰/₁₀₀, főzővaj 75—85, tesenturó 8—16, tejfel 24—26 kr. kgja; trapista sajt 1 frt, Rouqefort 2 frt kgja.

Cseresznye 15—25, meggy 20—30, egres 5—8, eper 20—60 krig kgja, sárgadinnye 50—100-ig drja.

Spárga 20—60 kr. kgja, salátaugorka 5—15 krig dbja. Fejes saláta 100 drb 50—100-ig. Zöldborsó (héjas) 6—12 kr. kgja, burgonya ugy tavalyi, mint idei szilárd árakat jegyez.

(A székesfővárosi vásárcsarnok-igazgatóság jelentése. Budapest, 1898. június 18-án.)

Hus. Marhahús hátulja I. oszt. 1 q frt 52-56, II. oszt. 46-52, III. oszt. 40-46, eleje I. oszt. 50-52, II. oszt. 40-50, III. oszt. 36-40, borjúhús hátulja I. oszt. 52-58, II. oszt. 40-52, eleje I. oszt. 48-52, II. oszt. 40-48, birkahús hátulja I. oszt. 44-46, II. oszt. 36-44, eleje I. oszt. 42-44, II. oszt. 36-42, bányi eleje 1 db 0-0-0, hátulja 0-0-0, sertés-hús magyar szalonnával elsőrendű 1 q 56-58,0, vidéki szalonna nélkül elsőrendű 62-65, vidéki 53-55, sertés-hús pörkölt 0-0-0, sertés-hús szerb szalonnával 0-0-0, szalonna nélkül 0-0-0, sertés-hús füstölt magyar 0-0-0, idegen (vidéki) 0-0-0, sonka nyers 1 kg. 60-80, füstölt bef. csonttal 60-0-90, csont nélkül 0-80-0-90, sonka füstölt külf. csont nélkül 0-0-0, szalonna sózott 1 q 55-5-57-5, füstölt 60-62, sertés-zsir hordóval 62-5-62-5, hordónélkül 61-0-61-0, kolbász nyers 1 kg. 0-0-0, füstölt 60-80, szalámi belföldi 140-150, külföldi 0-0-0, malacz szópós élő 1 kg 3-00-7-0, tisztított 0-70-90.

Baromfi. a) Élő. Tyúk 1 pár frt 1-00-1-20, csirke 0-50-1-10, káppan hizott 0-0-0, sovány 0-0-0, réce hizott 1-50-2-50, sovány 0-80-1-20, lud hizott 3-00-5-00, sovány 2-00-2-50, pulyka hizott 0-0-0, sovány 0-0-0-0-0. b) Tisztított. Tyúk 1 db frt 0-0-0, 1 kg. 0-0-0, csirke 1 db 0-45-0-60, 1 kg. 0-0-0, káppan hizott 1 db 0-0-0, 1 kg. 0-0-0, réce hizott 1 db 0-90-1-20, 1 kg. 0-0-0, félékővér 1 db 0-70-0-85, lud hizott 1 db 2-00-2-50, 1 kg. 68-0-70, félékőv. 1 db 1-50-2-00, 1 kg. 0-0-0, pulyka hizott 1 db 0-0-0, 1 kg. 0-0-0, félékővér 1 db 0-0-0, 1 kg. 0-0-0, ludmáj 1 db 10-0-40, 1 kg. 1-20-1-50, ludzsr 1 kg. 70-1-00, idej liba 1 db 0-0-0.

Hal. Élő. Harcsa 1 kg. frt 0-80-1-00, csuka 0-80-1-00, ponty (dunai) 0-40-0-60, süllő 0-0-0, kecsge 0-0-0, márna 0-40-0-60, czompó 0-40-0-60, angolna 0-0-0, apró kevert 0-20-0-35, lazac 0-0-0, pisztráng 0-0-0.

Tej és tejtermékek. Tej 1 lit. frt 0-08-0-09, lefölözött 0-06-0-07, tejszín 0-0-0, tejföl 0-20-0-30, tehénvaj (tea) 1 kg. 0-90-1-10, I. rendű 0-70-0-80, II. r. 0-60-0-70, olvasztott 0-60-0-60, Margarin I. rendű 0-0-0, II. rendű 0-0-0, tehénturó 0-10-0-16, juh-turó 45-45, liptói 0-44-0-54, juhsajt 0-48-0-48, emmenthali sajt 1-10-1-10, groji sajt 0-72-0-72.

Liszt és kenyérenemű. Fehér kenyér 1 kg. frt 18-0-20, barna kenyér 14-0-15-0, rozskenyér 14-0-14-0. Buzaliszt 00 sz. 1 q 0-0-0, 0-0-0, 1-0-0, 2-0-0, 3-0-0, 4-0-0, 5-0-0.

Hüvelyesek. Lencse magyar 1 q frt 14-18, stoke-raui 22-33, borsó héjas magyar 10-0-13-0, koptatott magyar 13-15, külföldi 17-24, bab fehér apró 7-11, nagy 8-12, szines 8-00-13.

Tojás. Friss I. o. (1440 db.) 1 láda frt 30-0-31-00, II. oszt. (1440 db.) 0-0-0, meszes 0-0-0, orosz tojás 100 db. 0-0-0, tea tojás 2-30-3-00, törött tojás 0-0-0-0-0.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés frt 2-00-6-00, 1 q 8-14, Petrezselyem 100 kötés 2-00-6-00, 1 q 8-0-16-0 zeller 100 drb 0-40-0-60, karalábé 0-8-1-00 vöröshagyma 100 köt. 0-80-1-20, 1 q 6-5-8-0, foghagyma 100 köt. 5-13-0, 1 q 0-0-0, vörösrépa 100 drb 0-40-1-00, fehérrépa 1, fejeskáposzta 12-0-16-0, kelkáposzta 100 drb 1-00-2-00, vörös káposzta 0-0-0, fejjessaláta 0-40-0-60, kötött saláta 0-1-0-60, burgonya, rózsá 1 q 3-60-4-20, sárga 3-60-4-20, külföldi 0-0-0, fekete retek 100 drb 0-20-1-20, uborka nagy salátának 100 db 6-18-0, savanyítani való 100 db 0-0-0, savanyított 0-00-0-0, zöld papr. 1-5-3-5, tők főző 10-18-0, zöldbab 0-9-0-13 zöldborsó hüvelyes olasz 1 kg. 0-04-0-10, fejtett 1 lit. 12-20, tengeri 100 cső 0-0, karfiol 100 db 10-15-0, paradicsom 1 kg. 0-30-0-40, spárga 0-15-0-60, torma 1 q 12-16.

Gyümölcs. Fajmala 1 q frt 0-0-0, köz. alma 0-0-0, fajkörte 0-0-0, közönséges körte 18-30, szilva magva, való 0-0-0, vörös, aszalt 0-0-0, cseresnye faj 18-35, közönséges 0-7-14, meggy faj 16-25, közönséges 0-7-14, ringló 0-0-0, barack kajszin 0-0-0, őszibarack, dinnye görög nagy 100 db 0-0-0, kicsi 0-0-0, sárga faj 0-0-0, 1 kg. közönséges 0-0-0, szőlő 1 kg. 0-0-0, csemege 0-0-0, dió (faj, papir-héjú) 0-0-0, közönséges 25-30, mogyoró 26-38, gesztenye magyar 0-0-0, olasz 0-0-0, narancs messinai 100 db 0-0-0-0, pugliai 4-0-8-0, mandarin 0-00-0-00, citrom 1-50-2-00, füge hordós 1 q 20-22, koszorus 22-24, datolya 38-44, mazsolaszölő 50-65, egres 1 lit. 4-6, eper 1 kg. 20-0-50 kr.

Fűszerek és italok. Paprika I. rendű 1 q. frt 30-60, II. rendű 10-20, csöves 30-35, (szá-ritott) 0-0-0, köménymag 0-0-0, borsókamag 0-0-0, mák 1 q. frt 38-40, méz csurgatott 0-25-0-45, sejtékben 1 kg. 0-0-0, szappan szin 20-25, közönséges 0-0-0, fehérbor asztali palackban 1 lit. 0-40-0-50, vörös asztali palackban 0-40-0-50, házi pálinka palackban 0-0-0, ásványvíz palackban 0-0-0.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület Mester-utca, 1898. június 21. A székesfőv. IX. ker. előjáróság jelentése a „Köztelek” részére). Felhozott a szokott községekbe 171 szekér réti széna, 3 szekér muhar, 30 zsupszalma, 18 szekér alomszalma, 1 szekér takarmányszalma, 1 szekér tengeriszár, 4 szekér egyéb takarmány (lóhere, luczerna, zabosbikkony, köles sib.).

800 zsák szecska. A forgalom élénk. Árak q-ként a következők: réti széna 180-300, muhar új 300-380, zsupszalma 150-170, alomszalma 100-140, egyéb takarmány 0-0-0, lóhere 0-0-0, takarmány-szalma 190-190, tengeriszár 0-0-0, luczerna 260-260, sarju 0-0-0, szalmaszecska 190-210, széna 0-0-0, új 0-0-0, zabosbikkony 220-240. Összes kocsiszám 235, súly 258500 kg.

Állatvásárok.

Budapesti szurómarhavásár. Junius hó 21-én. A székesfővárosi közigazgatóság és marhavásár igazgatóság jelentése.

Felajtatott: 808 drb belföldi, 0-0-0 db galicizai, 0-0-0 drb tiroli, 0-0-0 db növendék élő borjú, 0-0-0 db élő bányi; 0-0-0 drb belföldi, 0-0-0 drb galicizai, 0-0-0 drb tiroli, 0-0-0 drb bécsi, 0-0-0 db növendék borjú, 0-0-0 drb öltött bányi, 0-0-0 drb élő kecske.

A borjú és bányi vásár hangulata élénk lefo-lyású volt. Árak a következők: Élő borjúk: belföldi 0-0-0 frtig, kivételesen 0-0-0 frtig dbonkint, 28-40 frtig, kivé-teleesen 42 frtig sulyra, növendék borjú 21-23 frtig, kivételesen 0-0-0 frtig dbonkint, 0-0-0 frtig sulyra Öltött borjú: belföldi 0-0-0 frtig, tiroli 0-0-0 frt, gali-cczai 0-0-0 frtig, növendék borjú 0-0-0 frtig dbkint, öltött bányi 0-0-0 frtig, bécsi öltött borjú 0-0-0, kiv frtig sulyra. Élő bányi 0-0-0 frtig, kivételesen 0-0-0 frtig kecske 0-0-0 frtig páronkint. Hizalt ürü 0-0-0.

Budapesti juhvásár. 1898. június hó 20-án. (A székesfővárosi közigazgatóság és marhavásár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére).

Felajtatott: Belföldi hizalt ürü 240, feljavított juh 469, kisorolt kos 0-0-0, kiverő juh 51, bányi 0-0-0, kecske 0-0-0, szerbiai 0-0-0, angol keresztelés 0-0-0, romániai 0-0-0 durvaszörü 0-0-0.

Borjú és birkavásár lassu lefolyású volt. Árak a következők: Belföldi hizalt ürü 19-0-21-5 frtig páronkint, 23-0-24-00 frtig 100 kiló élősúly szerint, kiv. 0-0-0 frtig, feljavított juhok 16-0-19-0 páronkint, 21-22-50 frtig sulyra, kiv. 0-0-0, kisorolt kosok 0-0-0, kiv. 0-0-0 frtig, kiverő juh 13-15-0 páronkint, 0-0-0, kiv. 0-0-0 frtig sulyra, bányi 0-0-0, kecske 0-0-0, anyajuh 0-0-0, suly, angol keresztelés 0-0-0, romániai 0-0-0, durvaszörü 0-0-0 frtig páronkint, 100 kiló után 0-0-0.

Bécsi vágómarhavásár. 1898. június 20. A bécsi marha- és huspénztár jelentése.

Összes felhajtás 5329 db. Ebből magyar 3341 db galicizai 1193 db, bukovinai 121, németországi 674 db hizott 4211 db, legelő 0-0-0 db, fiatal 1118 db, ökor 4106 db, bika 520 db, tehén 557 db, bivaly 146 db.

Szombaton a vesztégyására 266 drbot hajtottak fel. Vásáron kívül direkt istállókból 423 drb adatott el. A felhajtásban a múlt hetihez képest történt ugyan jelentéktelen csökkenés, mégis miután a kínálat a keresletet túlhaladta s kénytelenek voltak az árakat leszállítani. A vásár hangulata nyomott volt és rögtön a vásár kezdetén prima 1/2, közép minőségű ökrök árai 1/2-1 frittal csökkentek 100 kgrkint, ezen árcsökkenés tovább is tartott s kénytelenek voltak a rosszabb minőségű ökröket visszahajtatni, amennyiben ezek 100 kgrkint 1 1/2 fritt vesztek. A zárlat lanyha volt és eladatlán áru is maradt.

Árak: prima magyar 33-35-00 (-0-0) frt, szekunda 28-32 frt, tertia 24-27 frt. Galicizai prima 34-36-00 (-0-0) frt, szekunda 30-30 frt, tertia 26-29 frt. Német prima 36-39-00 (-0-0), szekunda 32-35, tertia 28-31 frt. Konzervökrök. 23-26-00 é. s. s. rosszabb minőségű 0-0-0 frt é. s. bika 24-33-00 (-0-0) frt é. s. s., tehén 22-31 frt és bivaly 18-24-00 frt é. s. s. (Kizárólagosan élősúlyra minden % levonás nélkül történnek. Az értékesítésben kitüntetett árak ugy értelmesebbek, hogy egy és ugyan-azon eladó, a jobb minőségű állatok kg.-jáért p. o. 40 krt, a kiverésért pedig 35 krt kap.)

Egyes eladások: Magyar hizó ökrök. Eladók:

	Ár	Ár
Grubitsch Pál	33	32
Hacker L., Sopron	35	34
Hacker Miksa, Sopron	34	31
Hacker és Engel, Győr	32 1/2	31 1/2
Löwinger Sal. Nyőgér	28	24 1/2
Neumann testvérek, Arad	36	32
Weisz M. & fia, Munkács	34	0-0

Német hizóökrök. Eladók:

Blan testvérek, Temesvár	39	37
Hacker Miksa, Sopron	38	34 1/2

Az alsó-ausztriai helytartóság elrendelte, hogy az eddig minden hét hétfőjén megtartott vesztégyásár ezentul szombaton tartassék meg. A vesztégyására fel-hajtható állatok a vásárt megelőző pénteken kell, hogy rendelkezésük helyére megérkezzenek. Az eddig elzár-ty megkötött a következő vármegyék vannak tudóvész miatt zár alá helyezés és csakis ezen vármegyékbe nem hajthatók fel állatok a vásárra és pedig: Arva, Liptó, Nyitra, Pozsony (Csallóköz határa kivételével), Szepes, Trencsén és Turóc, továbbá Pozsony sz. kir. város és Mosonygye Rajka járása.

Bécsi sertésvásár. 1898. június 21-én. (Schleiffel-der és társai bizományi cég távirati jelentése a „Köz-telek” részére).

Felhajtás: 0-0-0 lengyel, 0-0-0 magyar sertés, össze-ven 3569 drb.

Az üzlet igen lanyha. Ára különként élősúlyban fogyasztási adó nél-kül: prima 53-54 kr, kivételesen 0-0-0 kr, közepes 46-52-0-0 kr, könnyű 46-52 kr, süldő 36-50 kr.

Bécsi szurómarhavásár. 1898. június 16-án. Fel-hozatott: 3836 borjú, 1579 élő sertés, 987 kizsigerelt sertés, 252 kizsigerelt juh, 377 bányi.

A borjúvásár a múlt heti árak mellett esdesen folyt le. Kizsigerelt sertések élénk kereslet mellett va-lamivel magasabb árakon adtak el. Egyéb árak vál-tozatlanok maradtak.

Árak kilogrammonként: kizsigerelt borjú 46-64 kr., prima 0-0-0 kr., primissima 0-0-0 kr., élő borjú 36-42 kr., prima 44-52 kr., primissima 54-56 (-0-0) kr., fiatal sertés 38-52 kr., kizsigerelt sertés nehéz 54-60 kr., süldő 52-60 kr., kizsigerelt juh 24-40 kr., bányi páronkint 5-12 kr.

Bécsi juhvásár. 1898. június hó 16-án. Felhajtás 751 db juh.

A forgalom valamivel lanyhább volt. Árak: export juh páronként 22-27-00, kivét. 0-0-0, raczka 0-0-0, selejtes juh 0-0-0 frt.

Szerkesztői üzenetek.

M. Gy. urnak, P.-Cs.-Mindszent. Az ajkai kö-szönrre vonatkozó kérdést szakértőnkhez tettük át s a választ a „Feleletek” rovatában fogjuk közölni. A tak-borsó beszerzését illetőleg, nem tudunk felvilágosítást adni, tessék próbát tenni a „Köztelek” kishirdetési között.

I. J. urnak, Gyetva. A pályanyertes művet a „Köztelek”-ben legközelebb hozni fogjuk.

Sch. D. urnak, Pta-Zsidóhalom. A szöszösbük-köny beszerzési forrásaira nézve nem tudunk felvilá-gosítást adni. Tessék talán a kishirdetések között hir-detni ebbeli szükségletét.

Id. G. G. urnak, N.-Lonya. Tessék Kovácsy Béla gazd. tanint. igazgató urhoz (Kassa) fordulni, aki in-tézkedni fog, hogy a kellő felvilágosítást megnyerje.

Kömoristye. A beküldött buzaszálakon igen ne-héz megállapítani a kártétel tulajdonképpeni okait, mert azok szárazon, összetörve érkeztek meg. Ugy látszik, jégveréstől is szenvedtek, mindenesetre kárt tett be-nük a szipoly és a cecydonia is. Természetesen, a ká-roslódás arányát néhány kalász után meghatározni nem lehet.

Az Orsz. magy. gazd. egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt: Főszerkesztő és kiadásért felelős: Forster Géza az O. M. G. E. igaz-gatója. — Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az O. M. G. E. szerkesztő-titkára. — Társzerkesztő: Buday Barnabás, az O. M. G. E. titkára.

Elsőrangú hazai gyártmány. Gözcsészlők. Pontos czim: ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR. RÉSZVÉNY-TÁRSULAT BUDAPESTEN. Magyarország legnagyobb és egyedül gazdasági gépgyára, mely a gazdálkodáshoz szükséges összes gazdasági gépeket gyártja. Rendelések megtétele előtt kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni. Részletes árjegyzékkel és szakaszeri felvilágosítással díjmentesen szol-gátunk.

CSÉPLÉSRE SZÉN

legkitünőbb bel-
földi, osztrai és
porosz minősé-
gek.

••• I-a osztrai kétszer mosott kovácsszén •••

RADNAY KÁROLY-nál Budapest, Váci-körút 80.

kőszén és coaks nagykereskedő.

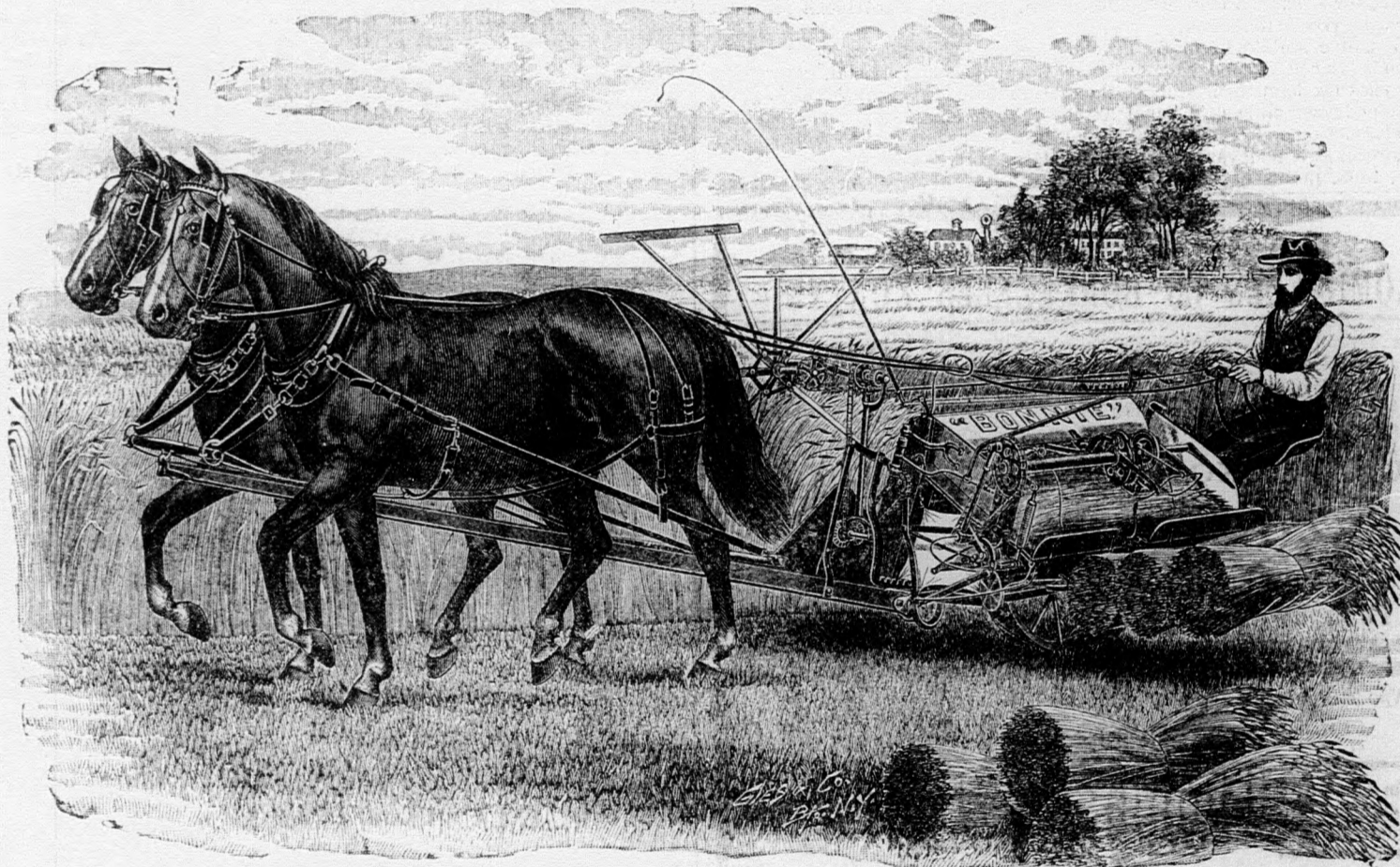
TELEFON 26-27.

5899

Mielőtt fűkaszázó- vagy aratógépekben szükségletét fedezné, minden gazda saját érdekében tekintse meg a

The Johnston Harvester Co.

a világ első amerikai aratógépgyárának készítményeit, melyekből a **KIZÁRÓLAGOS KÉPVISELETET** és mintaraktárt Magyarország részére mi bírjuk.



Minden gépet megpróbálás, más gyártmányokkal összehasonlítás végett a tisztelt **gazdaközönség rendelkezésére bocsájtjuk.**

Bächer Rudolf és Melichár Ferencz

gépgyárosok

Budapest, VI., Nagymező-utca 68. szám.

Árajánlással készséggel szolgálunk.



A Mezőgazdasági ipar-részvénytársaság kaposvári béruradalma eladásra bocsát **60 darab** 1/2 éves, kiváló szép, tenyésztésre alkalmas, fehér kondorszörű **mangalicza faj kant.**

Bővebbet a Mezőgazdasági ipar-részvénytársaság kaposvári béruradalma. 6006

96828. szám. Magyar királyi államvasutak.

HIRDETMÉNY.

(Podgyász- és darabru küldemények megjelölése és a podgyások régebbi ragasz-bárczáinak eltávolítása a feladó részéről.)

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a nyári utazási és nagyobb áruforgalmi időszak beálltával ismét kéri az utazó- és szállító közönséget, hogy úgy saját, mint a vasuti szolgálatot pontos és gyors lebonyolítása érdekében a szállításra feladott podgyáson a rendeltetési állomást, egyéb darabrukon pedig ezenkívül még a címzett nevét, polgári állását és lakását a maga részéről kiténtetni sziveskjenék.

A cím legalkalmasabban magára a burkolatra, vagy az arra egész terjedelmében ragasztandó papírra irandó s csak ha ez nem lehetséges, szükséges azt a darabhoz erősítendő fatáblácskára, bórdrabra vagy erős lemezpapírra írni.

A közönség a vasuti irányu támogatása mellett a podgyász illetve darabru helyes szállítását és kiszolgáltatását, nagyban megkönnyíti és gyorsítja s különös biztositókat szerez magának arra, hogy a nagyszámu küldeményeknek a vasuti közegek által aránylag igen rövid idő alatt végzendő felvételénél előforduló, teljesen ki nem kerülhető, téves bárczáások és elhúrozások a lehető legrövidebb idő alatt kiderítenek és helyreigazittassanak.

Az utazó- illetve szállító közönség figyelmébe egyben felhívjuk az üzletszabályzat 31. §-ára, mely szerint a podgyászdarabokon korábbi vasuti, postai, vagy másnemű szállítási jeleknek lenni nem szabad. Ha ezen szabály figyelmen kívül hagyása következtében a podgyász eltéved, a vasut az ebből származó kárért nem felelős. Eszerint tehát elsősorban a feladónak áll érdekében, hogy a podgyásokon lévő régebbi ragaszbárczákat a podgyásznak újbóli feladása előtt eltávolítsa.

Budapest, 1898. június havában. **Az igazgatóság.**

MEGJELENT

„SZŐLŐMŰVELÉS ÉS BORKEZELÉS KÖNYVE“

A tíz ivre terjedő, számos ábrával ellátott munka népszerű nyelven kimerítő fölvilágosítást ad a szőlőszaporítás, szőlőtelepítés, a filloxera és egyéb ellenségek vagy betegségek ellen való védekezésnek módjaira nézve. Megtanít a mustnak és bornak okszerű kezelésére és javítására. Ismereti azon törvényes intézkedéseket, melyek a szőlőtermelőt és pinceszegzedt közelről érdeklik.

Szőlőbirtokosok és vinczellérek

sámára irta:

SZILÁRD GYULA

földműves iskolai tanár. 2934

Ára 1 fnt 20 kr.

Kapható a szerzőnél CSÁKVÁR Fehérmegye.

Van szerencsénk ajánlani

szavatolt tisztaságu

Thomasfoszfátlisztet

A legmagasabb díjakkal kiténtetett

szavatolt 15-20% citrátban oldható foszforsavtartalommal és 85-100% porfinomsággal.

Felülmulhatlan, minden talajra alkalmas trágyaszert, különösen sovány talajok javítására, kitünő hatásu az összes gabonaművek, kapás és olajnövények, lóhere és luczerna, szőlő, komló és kerti veteményekre, kiváltképen a rétekre. **Legjobb, leghatásosabb és legolcsóbb foszforsavtrágya** tekintettel hatásának tartósságára, felülmulja az összes szuperfoszfátokat. A citrátban oldható foszforsav-tartalomért szavatosságot vállalunk, neteláni hiányt megtérítünk. Árajánlatokkal, szakmunkákkal és egyéb felvilágosítással a legkészségesebben szolgálunk.

A csehországi Thomasművek prágai foszfátliszt eladási irodájának vezérképviselőse a magyar korona orsz. területén

KALMÁR VILMOS, BUDAPEST,

Martellin a legfinomabb dohánynemesítő trágya kizárólagos eladása. VII., Erzsébet-körut 34. szám.

Cs. és kir. 4. hadtest hadbiztossága.

3.047. sz.

Értesítvény.

A budapesti cs. és kir. katonai élelmezési raktár számára 1898. évi október hó 1-től egész 31-éig terjedő szükségletként 2.000 métermáza rozs és 2.900 métermáza zab fog 1898. évi július hó 12-én, továbbá 1898. évi november hó 1-től egész december hó végéig terjedő szükségletként 3.600 métermáza rozs és 5.700 métermáza zab 1898. évi szeptember hó 16-án kereskedelmi szokványok alapján vásároltatni.

A beszállítás az alább megnevezett raktárakban, a megjelölt részletekben és időben eszközözlendő, ugymint:

RAKTÁRBA	Azon szükséglet, mely 1898. július 12-én, biztosítottatik szállítandó		Azon szükséglet, mely 1898. szept. 16-án biztosítottatik, szállítandó		JEGYZET
	1898.				
	augusztus közepén		október kezdetén		
A vázolt határon	Az élelmezési számú fiók-raktárnál	rozs	2.000	3.600	Az eladási ajánlatok az 1898. évi augusztus havában szállítandó mennyiségre nézve 1898. évi július hó 12-én d. e. 10 órakor és azon eladási ajánlatok az 1898. évi október havában szállítandó mennyiségre nézve 1898. évi szeptember hó 16-án, d. e. 10 órakor a cs. és kir. 4. hadtest hadbiztosságánál Budapesten (Budán, hadtestparancsnoksági épület) nyújtandók be.
			900	1.700	
			1.900	3.800	
			100	200	
Összesen	rozs	2.000	3.600		
		zab	2.900	5.700	

Az 1. számú élelmezési fiókraktár a „Laposdülön,” a 2. számú pedig a II-dik kerületi reték-utczában van.

A rozs és zabnak raktárszerű minőségűnek és idej termésűnek kell lennie. Az eladási ajánlatok az 1898. évi augusztus havában szállítandó rozs és zab mennyiségre nézve 1898. évi október havában szállítandó rozs és zab mennyiségre nézve 1898. évi szeptember hó 16-án levélalakban, legálább tizennégy napi impregnát tartalmazva, 50 kros bélyeggel ellátva, mindenkor legkésőbb délelőtti 10 óráig a cs. és kir. 4. hadtest hadbiztosságánál Budapesten (Budán, hadtestparancsnoksági épület) nyújtandók be.

Az ajánlatok lepecsételve s a borítékban: „Szállítási ajánlat rozs és zabra” jelzetű felirattal ellátva legyenek.

A fentjelzett szükségletek beszállítására nézve a katonai élelmezési cikkeknek tözsdén kívüli kereskedelmi szokás szerint eszközözlendő vételükkel az ezen ügylet számára Budapesten 1898. évi június 1-én hivatalosan kiállított és a hadbiztosságnál betekinthező szokvány-füzetben foglalt határozványokon kívül még a következő határozványok is mérvadóak:

1. Az átadás elvileg a kinstári raktárakban eszközöltetik. Ezenkívül a kiirt szükségleti mennyiségek részének szállítására is ajánlatok tehetők (részlet ajánlatok), és pedig a kívánt beszállítási határidő megjelölése mellett, lefelé egészen 100 métermázsáig.

A kinstár fenttartja magának a jogot, csak egyetlenegy cikket is, avagy mennyiségűreket, az ajánlott mennyiségekből elfogadni.

Az ajánlott gabonának származási helye mindenkor megjelölendő. Hogy ha a szállításnál a katonai díjszabás kedvezménye igénybe vétetik, — akkor a származás a vétel helye szerint kiténtetendő.

Külföldi terményü gabona a vételből ki van zárva.

A raktárszerű minőségre megállapított legkisebb súlynál nehezebb zabért vagy kenyérré való gabonáért kárpótlás nem engedélyeztetik.

A kinstári zsákoknak kölesönbe adása csak a zsákonként naponta megállapított 2^o kr. kölcsönjű fizetése mellett engedtetik meg.

A bevásárló-bizottság előtt ismeretlen vállalkozók kötelesek az iránt intézkedni, hogy a megbízhatóságukat és vállalképességüket igazoló és a kereskedelmi és iparkamara, esetleg gazdasági egylet részéről kiállított bizonyítványok, közvetlenül a hadtest hadbiztosságához beküldessenek.

Vállalkozó részéről óvadék fejében az ajánlati cikkek értéke után számitandó 10% o-nyi pénzzösszeg lefizetendő, a mely ügylet megkötése után legkésőbb 5 nap alatt letéteményezendő.

2. A beszállítandó zab és rozs árának kifizetése a szállítás után mindjárt eszközöltetik.

3. A szállító által a kötlevényben határozottan fölemlitendő, hogy a vételügylet lebonyolítása az e végből a katonai élelmezési cikkeknek kereskedelmi módon való szállítása iránt, 1898. évi június hó 1-ről kelt és előtte teljes tartalmában ismeretes szokványfüzet szerint eszközöltetik.

A szokványfüzet a cs. és kir. budapesti és székesfehérvári élelmezési raktárnál bárki által betekinthező és ivenként 4 kr. lefizetés mellett ugyanott megszerhezhető.

4. A szükséges nyugtábelvények után felmerülő költségek a hadsereg igazgatását terhelik.

Budapest, 1898. június hó 1-én.

A cs. és kir. 4. hadtest hadbiztossága.

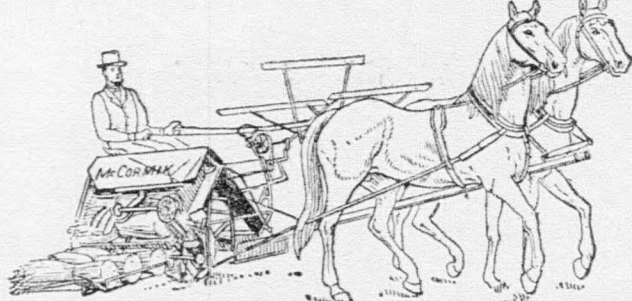
Értesítvény.

Vonatkozással az 1898. évi június hó 1-én 3.047. szám alatt kelt Értesítvényre közhírré tétetik, hogy a folyó évi július hó 12-én tartandó ajánlattárgyalásnál, ajánlatok a f. é. szeptember hó 16-án tárgyalásra kiirt gabonamennyiségekre is át fognak vétetni.

Budapest, 1898. évi június hó 14-én.

A cs. és kir. 4. hadtest hadbiztosságától.

Utánnymot nem díjaztatik.



Mc CORMICK
ARATÓGÉPEK
a legjobbak a világon,
kéveketők és marokrakók;
Mc Cormick fűkaszálok, eredeti amerikai
kösztörű-készülékek, szénagereblyék és
szénaforgatók legújanszóbban besze-
rezhetők:
MÜLLER és WEISZ
cégnél 5446
BUDAPESTEN, VI., Gyár-utca 66. sz.

GŐZEKÉK
BURRELL RENDSZER
KÖZVETLEN ERŐÁTVITEL
miután fogaskerekek nincsenek, tehát **erőmeg-
takarítás és fokozottabb munkaképesség.**
Valamennyi létező Compound rendszer legegyszerű-
sűbbje, az alkatrészek csaknem felére leszállítva.
Legkisebb szénfogyasztás. Kevés javítás.

Gőz-utihengerezők.
Bizonyítványok és kimerítő leírások rendelkezésre
állnak.
Meissner & Dietlein, Magdeburg.
Burrell gőzeke-raktára.

Yorkshire
tenyész sertéseket
(nagy fehér fajta)
a többszörösen kitüntetett tenyésznőjű ugyszinte
fajtiszta simmenthali tenyészbírákat, emdeni ludakat,
Pecking kacsákat, Plymouth Rock tyúkokat mindenkor
jutányosan elad
Gutsverwaltung Freiling,
Post Hörsching, Ober-Österr. 5923

Gazd. kötélárúk.
ZSÁKOK, PONYVÁK,
zsinegek, hevederek, tömlők, fehér ruhaterítők.
**Tornaszerek, függőágyak és min-
dennemű hálók ipartelepe.**
SEFFER ANTAL Budapest.
IV., (Károly-laktanya) Károly-utca 12. sz.
Valódi angol
LAWN-TENNIS
gyári raktára.
Gondos kiszolgálást. Vidékre árjegyzék szerint.

URADALMAK,
valamint
5963
nagybirtokosok
20,000 frtot meghaladó össze-
gekben igen előnyös feltételek
mellett
kaphatnak
törlesztéses kölcsönt
második helyre.
Levelek, a melyekben megemlítve legyen,
hogy mely intézettől, mily feltételek mel-
lett, mily összegű kölcsön van első helyen
bekebelezve, „Káptalani pénz” ezimen e lap
kiadóhivatalába intézendők. Ügynökök ki-
zárva.

Jutalomdíjazott 6023
szabad. Niagara-Szivattyu
legjobb, legmunkaképesebb és legtartósabb
KÉZI-SZIVATTYU
sokoldalú használhatóságainál fogva. Egyedüli elárúító
ALFRED SCHREIER
WIEN. IX. Universitätsstrasse 4.
Prospectus és ajánlat ingyen és bérmentve.

Hirdetések
felvételnek a
kiadóhivatalban
Budapest, Üllői-ut 25.



ALBION fűkaszálo gépek,
ALBION marokrakó aratógépek,
HARRISON Mc. GREGOR & Co.
angol gépgyárából,
melyek az összes hazai versenyeken kitüntetésben részesültek,
legutóbb a turkevei gépversenyen **arany éremmel**
díjaztattak, kaphatók
GRAEPEL HUGÓ gépgyárosnál,
Budapest, V., Külső Váczi-ut 46. szám. 5406
Árjegyzék ingyen és bérmentve. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Haszonbéri hirdetmény.

Nemeskéri Kiss Miklós ur tulajdonát képező zólyom-
megyei Végheesi uradalomban, melynek területén a Buda-
pest—Ruttkai államvasut keresztl halad s melynek 4
vasuti állomása jelesen: Krivány-Gyetva, Gyetva, Végheles-
Szalatna és Nagy-Szalatna közül Krivány-Gyetván és
Végheles-Szalatnán a gyorsvonat is megáll 1898. évi novem-
ber hó 1-től.

12 évi bértartamra haszonbérbe adatnak
a következő birtoktestek:

- Psztrussa**, melynek területe:
réteken 1200 öles 1025 h. 552 öi
szántóföldekben " 1126 " 730 "
legelőben " 860 " 1001 "
intravillánban " 17 " 1181 "
terméketlenül " 40 " 6 "
3070 h. 1070 öi
- Matild major**, melynek területe:
réteken 1200 öles 166 h. 161 öi
szántóföldekben " 276 " 614 "
legelőben " 369 " 904 "
intravillánban " " 185 "
terméketlenül " 1 " 721 "
814 h. 185 öi
- Kriványi major**, melynek területe:
réteken 1200 öles 56 h. 689 öi
szántóföldekben " 198 " 115 "
legelőben " 703 " 176 "
intravillánban " 1 " 615 "
terméketlenül " 1 " 763 "
960 h. 1158 öi
- Hajnikova**, melynek területe:
réteken 1200 öles 595 h. 1123 öi
szántóföldekben " 525 " 493 "
legelőben " 213 " 764 "
intravillánban " 9 " 1010 "
terméketlenül " 9 " 877 "
1354 h. 667 öi
- Huszova**, melynek területe:
réteken 1200 öles 68 h. 1103 öi
szántóföldekben " 127 " 133 "
legelőben " 73 " 1176 "
intravillánban " 2 " 72 "
272 h. 84 öi
- Zselobuza**, melynek területe:
réteken 1200 öles 359 h. 138 öi
szántóföldekben " 606 " 879 "
legelőben " 206 " 372 "
intravillánban " 6 " 667 "
1178 h. 856 öi
- Nagy-Szalatna**, melynek területe:
réteken 1200 öles 129 h. 465 öi
szántóföldekben " 329 " 590 "
legelőben " 134 " 626 "
intravillánban " 8 " 467 "
terméketlenül " 3 " 364 "
605 h. 112 öi
- Atadár major**, melynek területe:
réteken 1200 öles 210 h. 1040 öi
szántóföldekben " 346 " 655 "
legelőben " 536 " 2 "
1093 h. 497 öi
- Margit major**, melynek területe:
réteken 1200 öles 38 h. 618 öi
szántóföldekben " 133 " 979 "
legelőben " 450 " 643 "
622 h. 1040 öi
- Sándor major**, melynek területe:
réteken 1200 öles 48 h. 175 öi
szántóföldekben " 138 " 755 "
legelőben " 122 " 167 "
intravillánban " " 229 "
terméketlenül " 1 " 692 "
310 h. 818 öi

egészben tehát: 10,283 h. 487 öi

Megjegyeztetik, hogy a Psztrussai majorsághoz
tartozó réteken 424 hold, a Hajnikovaihoz tartozókon
208 hold, a Zselobuzaihoz tartozókon pedig 57 hold
az országos kulturtermérség által mesterséges öntö-
zésre van berendezve.

Az itt felsorolt majorságok külön-külön vagy
együttesen is bérelhetők s haszonbérletük által a bérle-
ményen levő körülbelül 800 drb gulyabeli marha, 200 drb
járomos ökör, 100 drb ménesbeli ló, 10,000 drb juh s
200 drb disznó valamint a gazdasági felszerelés, gépek
s egyéb leltári készletek készpénzfizetés mellett meg-
váltandók. Komoly reflectánsok haszonbérleti ajánlataikat
benyújthatják alóirt jószágigazgatóságánál, a hol ép úgy
mint Kollár János urad. főügyésznel Besztercebányán,
Drottner Pál urad. ügyésznel Zólyomban s Obersohn
Miksnál Budapest Akadémia-utca 11. sz. alatt a rész-
letes haszonbérleti feltételek is megtekinthetők.

ZDEBORSKY JÓZSEF
a Véghelesi Uradalom jószágigazjatója, Végheles u. p. Zólyom vm.
Ügynökök kizárva. Utánnomás nem díjazt.

Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet.

BUDAPESTEN, VIII., József-körut 8.

Alakult 1894. évben.

Elnök: TFELEKI GÉZA gróf. Alelnök: CSÁVOSSY BÉLA.

Igazgatósági tagok:

ANDRÁSSY GÉZA gróf, BUJANOVICS SÁNDOR, DESSEWFFY ARISTID, PÜSPÖKY EMIL, RUBINEK G.ÜLA, SZENTKIRÁLYI KÁLMÁN, SZILASSY ZOLTÁN, SZONYI ZSIGMOND, TELEKI SÁNDOR gróf, VEZÉRIGAZGATÓ: SZONYI ZSIGMOND.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR KÖLCÖNÖS BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZET a gazdaközönység általános elismerése szerint egy a tűz- mint a jégbiztosítás terén hiven megfelel hivatásának; folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönység évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes megelégedését vívta ki magának, az

Épület és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé; a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kincstári bélyeggel; — minden más illeték kizárásával.

A takarmány és szalmáseleség

biztosítása ugyancsak a lehető legjuttányosabban és a legkedvezőbb feltételek mellett eszközölhető a szövetkezetnél.

Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek.

Kiszágnak, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlattal terményeiket biztosítják, 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság Budapesten, (József körut 8. sz.) és a vidéken létesített ügynökösegek. 5024

2400. szám.

Értesítés.

A pozsonyi 5 hadtest cs. és kir. hadbiztosságnál, továbbá a komáromi és soproni cs. és kir. katonai élelmező raktáraknál és pedig Pozsonyban 1898. évi július 4-én, Sopronban 1898. évi július hó 7-én és Komáromban 1898. évi július 11-én délelőtt 10 órakor az illető élelmezési kerületek számára 1898. évi október hó 1-től, december hó 31-ig terjedő időre **kenyér és zab**, továbbá 1898. évi szeptember 1-től, 1899. évi augusztus hó 31-ig terjedő időre, **széna, alom- és ágyszalma, tűzifa** mint **köszén élelmezési** szükséglet bérbeadása nyilvános tárgyalásban lepecsételt ajánlatokkal fog biztosítani.

Az egyes cikkek és azoknak a különféle állomásokban való szükséglete az erre vonatkozó részletes 2520. a és b számú tudósításokból észlelhetők, valamint minden ezen bérleti úzletre irányuló feltételek a pozsonyi, komáromi és soproni cs. és kir. katonai élelmezési raktáraknál meglévő feltételi füzetekből naponta a hivatalos órák alatt kivehetők.

Az 50 kros bélyegekkel ellátott és lepecsételt ajánlatok a bánatpénzzel együtt és egy időben a pozsonyi 5. hadtest cs. és kir. katonai élelmező raktáraknál a tárgyalási napon legkésőbb 10 óráig délelőtt benyújtandók.

Kelt Pozsony, 1898. évi június hó 7-én.

Az 5. hadtest cs. és kir. hadbiztossága.

5984

FONTOS földbirtokosok, gazdák és raktárvállalatok stb.-nek.

Ausztria-Magyarországon általam bevezetett s mindenki által hasznosnak elismert

ponyva-kölcsönző intézetem

ajánl igen csekély kölcsön-díj mellett 96 mtr. és 48 mtr. nagyságu telített **ponyvákat**, kazalok, vasuti wagonok és más mezei termékek betakarására, továbbá 12 mtr. nagyságu behordáshoz alkalmas szekérponyvákat, miáltal saját ponyvának beszerzése megtakaríthatik.

Ugyiszintén **zsákok** is **kölcsönözhetnek** igen olcsó árak és előnyös feltételek mellett. Ugyanitt legolcsóbban szerezhetők be új és használt kátrányos és **telített ponyvák**, valamint **szekérponyvák** 3.10 kr. és 4.20 kr-ért, továbbá új és használt **zsákok** minden nembben, gabona, faszén, liszt és korpás zsákok stb.

Minden 50%-kal olcsóbb mint bárhol.

Ócska zsák és ponyva minden mennyiségben a legmagasabb áron megvételik. 5162

NAGEL ADOLF, BUDAPEST,

V., Arany János-utca 12.

5035/eln. sz. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Az adai m. kir. földmives iskolánál üresedésben álló ösztöndíjas gazdasági segédi alkalmazás betöltése iránt ezennel pályázat hirdettetik.

Ezen alkalmazás évi 500 (ötszáz) forint ösztöndíj, egy butorozott szoba fűtés és világításból álló szabad lakás élvezetével van egybekötve.

Az alkalmazandó ösztöndíjas gazdasági segédnek nőtlen egyéneknek kell lennie s feladatát képezendi, hogy a tanszemélyzet mellett segédkezdve az elméleti oktatás helyes módszereit elsajátítván, egyes isméllesek megtartásával is megbizassék, ezenkívül a gazdaság vezetője mellett is alkalmaztatván, az okszerű mezőgazdasági üzletvitel minden ágával megismerkedjék és a gazdasági szaktárgyakban további tanulmányokat tegyen, hogy így idővel a gazdasági szakban, mint oktatót lehessen alkalmazni.

E végből az ösztöndíjas gazdasági segéd előadási és tanítási képességeiről próbaelőadás tartásával nem különben tudományos készütségéről a részére kiszabott munkaterv figyelembe vételével a kitűzendő időben és módon szóbeli és írásbeli uton számot adni tartozik.

Az ösztöndíjas gazdasági segéd a szokásos szünidőket is ideértve, csak szabadság kieszközölése mellett távozhatik állomásáról.

Az ösztöndíjas alkalmazása rendszerint egy évre a jelen esetben 1899 szeptember hó 30-ig terjed és csak azon esetben hosszabbíthatik meg, ha az illető eredményes működése által a további kiképzetésre érdemesnek bizonyult.

A pályázni szádékozók felhivatnak, hogy a szabályszerű 50 kros bélyegjeggyel ellátott és az alább felsorolt okmányokkal felszerelt folyamodványukat folyó évi július hó 15-ig a földmívelésügyi m. kir. ministerhez ezimezve az adai m. kir. földmivesiskola igazgatóságához nyújtsák be.

A pályázati kérvényekhez a következő okmányokat kell csatolni:

1. Keresztlevelet.
2. Erkölsi bizonyítványt.
3. A magyar-óvári gazdasági akadémia vagy valamely gazdasági tanintézet elvégzését igazoló végbizonyítványt vagy annak hiteles másolatát.
4. A ki a gazdasági szaktanulmányok bevégezte után több ideig folytatott gazdasági gyakorlatról, esetleg a sárvári tejgazdasági szakiskola üzletvezetői tanfolyamának elvégzéséről szóló bizonyítványt vagy állatorvosi oklevelet képes felmutatni, általában előnyben részesül.

Földmívelésügyi m. kir. minister.

Ad 70008/98. sz.

Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

(Magyar-német állatfogyalom.)

Az 1895. évi április 1-től érvényes díjszabásban foglalt határozmányok fenntartása mellett Nagy-Kikinda állomásról a szász kir. államvasutak Niedera és Weinböha állomásaira rendelt élő baromfi küldeményekre f. é. július hó 1-ével közvetlen díjtételek lépnek hatályba, melyek a részes vasutigazgatóságoknál, valamint az előbb megnevezett állomásokon megtudhatók.

Budapest, 1898. június 15-én.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a többi részes vasutak nevében is.

(Utánnnyomás nem díjaztatik.)

2423. sz.

Hirdetés.

A 4-ik hadtest parancsnokság területén fekvő cs. és kir. közös hadseregbeli csapatok az 1898/99. évi biztosítási időszakra szükséges élelmi szükségleteinek biztosítása végett:

1898. évi június hó 28-án, 1898. évi július hó 4-én, 1898. évi július hó 8-án, 1898. évi szeptember hó 5-én, 1898. évi szeptember hó 9-én és 1898. évi szeptember hó 13-án a cs. és kir. 4. hadtest hadbiztosság hivatalos helyiségében Budapesten (Budán, hadtest parancsnoksági épületben), mindenkor 10 órakor délelőtt, írásbeli, lepecsételt boríték alatt benyújtandó ajánlatok utján, nyilvános tárgyalások fognak tartatni.

A részletesebb feltételek 1898. évi június hó 18-iki lapunkban megjelent „Hirdetményekben”, továbbá a cs. és kir. 4. hadtest hadbiztosságánál, a budapesti és székesfehérvári cs. és kir. katonai élelmezési raktáraknál, Kecskeméten a 13. huszárezred parancsnokságánál megtekinthető 1898. évi június hó 1-én kelt „Szállítási feltételek füzetében” foglaltatnak.

Budapest, 1898. évi június hó 1-én.

A cs. és kir. katonai élelmezési raktártól Budapesten.

Utánnnyomat nem díjaztatik.

Hirdetési
és 2 kr.,
mind

Csa

K

mindazok
jeligés hirt
kat kiadó
dik, (jelig
mért nem
hogy azo
iratokat
mert azok
seget nem
latok meg
gel látand
adóhivata
ségén nem
Egyu
sek kik
tudatju
kal, hog
lunk ál
sel nem
az üres
lásoka
nyilván
küldöt
közölt
megfela
előleges
lett. A

BETÖL

rnok, nő
könyvtel
bégazdas
pérese ke
másolatla
„P” jelig
talba kü
minőség
ba műkö
sülnek.

gazdaság
tés és
néhány
a könyv
nal alk
latok biz
kal, mel
nak vissz
sági koz
u. p. Leg

nőten, k
lépésre
irodái te
rágyi (B
ra. A
másolat
birtokán
Budape
6 sz. a

kereszt
tandó
Somogy
képezde
néhány
egyének
mi igaz
Lepsény

Disz- 6
kellő jár
katonai k
tett ker
évi füz
alkalma
1-ere, h
lap kiad

kereszt
ki mint
a magy
Sajátke
nyitván
igényel
tandó.
küldet
talban.

ki a se
tésben,
jártas
kimuta
kalmaz
Bereg
társul
birtoka
Budape
6. sz. a

ÁLL

idényre
készít
gazdál
Czim

Gőzmiveles.
 Nagyobb területek szántását gőzekével
 hajlandó vagyok elvállalni; épügy
 mélyrigolozást szőlő-telepítésekhez.
 Érdeklődők kéretnek, hogy alanti czimemhez forduljanak.
 gőzsántási vállalkozó

Wolff Ernő, Budapest-Kelenföld.

Superfoszfátok

állati és ásványi eredetűek,
 a legmegbízhatóbb, a legjobban bevált és a legolcsóbb
 foszforsavas trágyaszerek, minden talajra alkalmasak.

Tartalmazznak 10—20% vízben oldható foszforsavat.
 Vegyertartalomért feltétlenül szavatolunk. — Száritva és finoman őrölve.
 Gyors hatásért szavatolunk; Legmagasabb hozamképesség.
nélkülözhetetlen a őszi vetéseknél.

Kétannyi mennyiségű citrátban oldható foszforsavval sem pótolható hatása.
 Ajánlok továbbá:

Csontlisztet, Chilaléctromot, kénsavas ammoniákat,
 kálisót, kainitot, különleges műtrágyákat kapás és
 kalászos növények alá, themenauai szab. szuperfoszfát-
 gypszet herések trágyájául és az istállótrágya konser-
 válására; takarmánymész stb. bárhová versenyképes áron
 szállítja:

A. SCHRAM Prága.
 Központi iroda: HEINRICHSGASSE 27.
 Kénsav és műtrágyagyár Ludenburg-Themenau és Rostok melletti Lissekben

A szőlő és gyümölcsfák permetezésére, franciaor-
 szági tapasztalatok szerint a

részszappan

bizonyult a leghatásosabb s viszonylag a legolcsóbb szer-
 nek. (Lásd Mezey Gyula gazd. akad. tanár úr ismerteté-
 sét a „Köztelek“ mult évi 58-ik számában.)

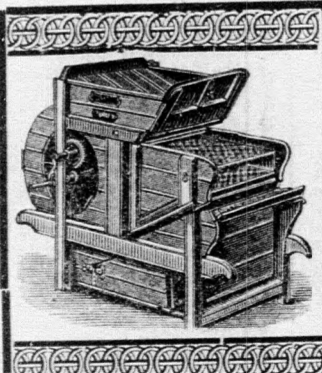
100 liter részszappan-habarékot, melegítés segélyével
 a vizen kívül 1/2 klg. rézgáliczból és 1 klg. gyantaszap-
 panból; hideg uton pedig 2 csomag gyantalisztes kecske-
 méti porból és 1/3 klg. mészből lehet előállítani. Egy cso-
 mag gyantalisztes kecskeméti pornak az ára 25 kr., a
 sulya 85 gramm, s tartalmaz 250 gramm gyantalisztet
 és 600 gramm kecskeméti port. Ezen anyagok a **részszap-
 pan** elkészítése és alkalmazására vonatkozó utasítással együtt

MAYERFI ZOLTÁNTÓL Kecskeméten
 szerezhetők be. 5788

90219 98. A. IV. sz. Magy. kir. államvasutak.

**Gyorsvonatok feltételes megállása Maros-Ujvár
 megállóhelyen.**

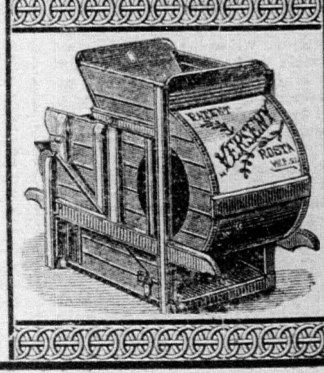
F. évi június hó 15-től szeptember hó 15-ig bezárólag a Budapestről este 9
 óra 15 perczkor Predeal-felé induló, valamint a Predeal felől Budapestre reggel 7
 óra 15 perczkor érkező gyorsvonat Maros-Ujvár megállóhelyen utasok fel- vagy le-
 szállása czéljából feltételesan meg fog állni, és pedig az előbbeni vonat reggel 7
 óra 56 perczkor, az utóbbi vonat este 8 óra 44 perczkor.
 Budapest, 1898. évi június hó 14 én. Az igazgatóság.



Legújabb szerkezetű
szabadalmazott terményrosta

többszörösen első kitüntetést nyertek és min/ten gazdaságban a legjobbnak előismerve.
Legolcsóbb árak.

Az eddig látottakat felülmulja egy munka, minősége, mint egyszerű szerkezetében.
Kalmár Zsigmond, cs. és kir. szabad. különleges termény-
 rosta gyára **Turkeve.**
 Árjegyzék ingyen és bérmentve.



„Patria“ irodalmi és nyomdai részvénytársaság nyomása Budapest, (Köztelek).

Cs. kir. szab.
Vizmentes szövet-gyár
 legnagyobb és legrégebb az országban.
 ALAPITATOTT 1831.
 46 Kitüntetés.

ELSINGER M. J. és FIAI
 BUDAPEST, TELFS, BÉCS,
 V. Mária Valéria-uteza 10. (Tirol.) I. Volksgarteng. 1.
Vizmentes takarók (ponyvák)
 kazalok, gépek, kocsik és vasuti kocsikra, olcsóbb és legjobb, elpusztíthatatlan
 minőségben, továbbá
**Repeze-ponyvák, maggyűjtő-ponyvák, kender-tömlők,
 esőköpenyek és öltönyök** kautschukkal és anélkül.
Gabona és lisztes zsákok, legjobb és legolcsóbb Tüzi és itatóvedrek. Sátrak.
 Árjegyzék és minták ingyen és bérmentve. Leggyorsabb kiszolgálás.
 Minden város jobb üzleteiben a mi gyártmányainkat tartják és szíveskedjék
 határozottan **ELSINGER** gyártmányt kérni.

Magyar élelmiszer-szállító r.-t.
 Sertésbizományi osztály
BUDAPEST, VII., KEREPESI-UT 20.
 SERTÉSKÜLDEMÉNYEK CZIME:

Magyar élelmiszer-szállító részv.-társ. Budapest-Ferencváros. TELEFON. Magyar élelmiszer-szállító részv.-társ. Budapest-Kőbánya.

Sürgönyezim: Consum, Budapest. Budapest, postabélyeg kelte.

T. cz.
 Van szerencsénk tisztelettel értesíteni, hogy társaságunk, mely az
 élelmi czikkék forgalmának emelését tűzte ki célul, üzletkörét f. évi
 július hó 1-től a sertésüzletre is kiterjeszti és ezen időponttól kezdve
 a Budapest-Ferencvárosi consumvásáron valamint Kőbányán
sertések bizományi eladásával
 is fog foglalkozni, mely üzletágunkat t. czim szíves figyelmébe
 ajánlani bátorkodunk.
 A tisztelt gazdaközönség különös figyelmébe ajánljuk továbbá,
 hogy kőbányai szállásainkat hízalás czéljából, sovány sertések el-
 helyezésére a legelőnyösebb feltételek mellett bocsátjuk rendelkezé-
 sésre és a beállított sertések teljes gondozását a kihízalási idő
 leteltéig elvállaljuk.
 Társaságunk ezen kívül utmutatással szolgál a legkedvezőbb
 díjtételek elérhetősére s az esetleg tévesen felszámított többletek
 visszkérésénél közbenjár, feladatunkká fogjuk továbbá tenni, a
 sertésüzletünk szállítási határidejét: közvetlen és legrövidebb
 csatlakozások kihasználása által, a lehetőségig leszállítani és az
 esetről-esetre tudomásunkra hozott szállítási nehézségek, késedel-
 mek és hiányok orvoslása iránt a szükséges lépéseket feleink érde-
 kében haladéktalanul megtenni.
 Fontos feladataink tudatában, vállalatunk vezetésére a sertés
 bizományi üzlet terén már hosszú éveken át működő és tapasztalt
 szakembereket nyertünk meg, főtörekvésünk lévén tisztelt megbízón-
 kat minden tekintetben kielégíteni és azoknak a legmesszebb menő
 előnyöket nyújtani.
 Remélve, hogy szolgálatainkat t. cz. is állandóan igénybe fogja
 venni, magunkat szíves pártfogásába ajánljuk. Teljes tisztelettel

Magyar élelmiszer-szállító részv. társ.
Bujanovics Sándor elnök. **Küszler Henrik** vezérigazgató.

Kérjük t. megbízóinkat, sertés szállítványaik feladásáról bennünket sürgönyileg értesíteni.

VIII.
 Az orsz
 Egben
 AZ O
 S
 Az
 szeptem
 egy szől
 A
 dékekre
 A
 tolesvai
 tornyai
 szőlőbir
 szőlőszé
 b)
 A
 nagy-mu
 megteki
 A
 beleszár
 jövetel
 A
 tember
 tember
 A
 málsan
 számitv
 szásró
 A
 helytől
 azon os
 utra né
 egyform
 A
 maximá
 által m
 saságná
 kon va
 zik, má

ADP
 kiz
 FÜ
 Kit